

STATENKOERIER

UITGAVE VAN HET WIJKOVERLEG STATENKWARTIER

Aan de bewoner van dit huis

MARIS COLLEGE STATENKWARTIER

Pagina 5

Jaartalpuzzel	21
Kunstroute	25
Levenseindekliniek	35

Buurtgenoot gezocht

Welzijn Scheveningen helpt senioren zo lang mogelijk zelfstandig thuis te wonen. Met uw hulp gaat dat een stuk prettiger. Helpt u mee?

Vrijwilliger Particuliere Vervoersdienst

Voor senioren die vanwege hun gezondheid of mobiliteit geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer is er de Particuliere Vervoersdienst. Als vrijwilliger chauffeur vervoert u senioren in uw eigen auto. De brandstof wordt uiteraard vergoed.

Vrijwilliger Bezoek aan Huis

Een vrijwilliger Bezoek aan Huis draagt bij aan het doorbreken van eenzaamheid en sociaal isolement bij alleenstaande senioren. Als vrijwilliger gaat u wekelijks op bezoek en biedt u aanspraak en gezelligheid, bijvoorbeeld door samen een spelletje te doen, voor te lezen, naar buiten te gaan of gewoon een praatje te maken.

Vrijwilliger Hulp bij Mantelzorg

Een vrijwilliger Hulp bij Mantelzorg maakt twee mensen die elkaar dierbaar zijn in één klap blij. Door kleine - niet verplegende - taken over te nemen, heeft de mantelzorger even een uurtje voor zichzelf. U kunt bijvoorbeeld een spelletje spelen, een wandeling maken, samen koken of de krant voorlezen.

Vrijwilliger 'De Ontmoeting'

Bij 'De Ontmoeting' komen zelfstandig wonende senioren wekelijks bijeen voor sociaal contact, afwisselende activiteiten en een gezellige lunch. Als vrijwilliger draagt u bij aan de gezellige ongedwongen sfeer en ondersteunt u de activiteitenbegeleider.

Vrijwilliger Boodschappendienst

Als vrijwilliger van De Boodschappendienst doet u, al dan niet samen met de oudere, zijn of haar boodschappen. U ondersteunt daarmee uw buurtgenoot en biedt wat aanspraak en gezelligheid op de koop toe.

*Dit is een greep uit wel
honderd vacatures op onze website*

Neem voor meer informatie contact op
met het Vrijwilligerspunt Scheveningen
(070) 416 20 20
info@vrijwilligerspuntscheveningen.nl

Petra Frankfort en Lindsey Grootveld

PAS OP VOOR FAKE NEWS

Met het inluiden van 2017 heb ik het eindredacteurschap van Abe van der Werff mogen overnemen. Geen makkelijke taak want in vooral de laatste weken, waarbij het blad wordt klaargemaakt om naar de drukker te gaan, zit het venijn. Veel plakken, knippen en nadenken over hoe al die lange artikelen weer netjes in ons blad passen. Lange artikelen?, hoor ik u denken. Lange artikelen, passen die nog wel bij deze tijd? De tijd van de zapgeneratie die zich blind staart op Facebook, Twitter, Pinterest en Snapchat.

We gingen langs bij het Maris in de Antonie Duyckstraat en troffen in een fraai oud gebouw fris en modern onderwijs met enthousiaste mensen, daar heb je wel wat ruimte voor nodig. We spraken met Steven Pleiter, directeur van de Levenseindekliniek, dat doe je niet af met een A4tje. Ook de geschiedenis van de luifels op de Fred en het 'Congresgebouw' komen pas tot hun recht als ze ruimte krijgen. Wij nemen onze onderwerpen serieus en dan worden ze eenmaal iets langer dan een Tweet.

Natuurlijk, voor het evenwicht ook luchtige artikelen en op de middenpagina een leuke fotopuzzel van Maarten Ruijters.

Mocht u het toch allemaal niet kort en snel genoeg vinden, kunt u uitwijken naar onze site of zo u wilt via Facebook naar Twitter maar pas op; er schijnt op het wereldwijde web tegenwoordig veel fake news te zijn, en daar willen wij van de Statenkoerier u voor behoeden.

Menno de Groot
Eindredacteur

VACATURE REDACTEUR STATENKOERIER

Rond de kernredactie is ruimte voor nieuwe redacteuren. Inspirerend werk in een goed team! Schrijf jij graag en voel je je betrokken bij het Statenkwartier?

Meld je aan via statenkoerier@statenkwartier.net

Foto cover

Maris College,
Management & Hospitality

Foto: Abe van der Werff

Colofon

De Statenkoerier is een uitgave van het bestuur van het Wijkoverleg Statenkwartier wijkoverleg@statenkwartier.net (bestuur); statenkoerier@statenkwartier.net (redactie). Jaargang 38, uitgave maart 2017 – 01.

De Statenkoerier verschijnt viermaal per jaar en wordt gratis huis-aan-huis bezorgd. Oplage 6.500. Verschijningsdatum volgend nummer: Vanaf 12 juni 2017.

De Statenkoerier wordt bezorgd op alle adressen in het Statenkwartier, óók indien NEE-NEE stickers zijn toegepast. Aldus is besloten op de wijkvergadering van 12 november 2013 en opnieuw op 16 november 2016. Veel gebruikers van NEE-NEE stickers ontvangen graag de Statenkoerier maar willen verschoond blijven van overig drukwerk.

Wie geen prijs stelt op de Statenkoerier kan dit melden op info@statenkwartier.net met vermelding van het woonadres.

Vrienden van het Statenkwartier

Bankrek. NL85 INGB 0000175903 t.n.v. de stichting Vrienden van het Statenkwartier, Den Haag.

Redactie Statenkoerier

Jan Bron Dik
Menno de Groot, eindredacteur
Marion Petit, contactpersoon bestuur
Abe van der Werff

Vragen, opmerkingen?

Mail naar statenkoerier@statenkwartier.net
Druk: PrintStudio Statenkwartier BV
Verspreiding: Huis Aan Huis Amsterdam
Vormgeving: Leen van der Heijdt, À la Leen

Advertenties

Voor tarieven en afmetingen:
[Mirjam Kroemer kroemer@kpnmail.nl](mailto:Mirjam.Kroemer@kpnmail.nl)

Bij een jaarcontract betaalt u éénmalig 4 advertenties en krijgt u 20% korting op de totaalprijs. Een jaarcontract loopt van 1 januari t/m 31 december. Advertentietarieven zijn excl. pre-presswerkzaamheden.

Advertenties voor het volgende nummer inleveren uiterlijk 1 mei 2017 bij [Mirjam Kroemer, kroemer@kpnmail.nl](mailto:Mirjam.Kroemer@kpnmail.nl).

In dit nummer

Maris college Statenkwartier	5
Dakopbouwen	9
Van luifeplan tot wijkoverleg	11
Plantsoen langs de Kennedylaan	14
Schrijven en tekenen voor kinderen	17
Bestuur	19
Jaartalpuzzel	21
Kunstenaars in het Statenkwartier	25
Nieuw bestuurslid Lydia Hogeling	29
Ontwerp voor een congresgebouw	31
Op bezoek bij de Levenseindekliniek	35
Vrijwilliger uit de Wijk	39
Wijkinformatie	42
Dank aan onze vrienden	42
Het Couvéehuis	43

"Only he who can build something better may tear down" Mahatma Gandhi.

Alexandria Garantie Aannemers is a nationally certified building and painting company, active in the property sector since 1920; that's three generations! We combine traditional craftsmanship and youthful vigour with a healthy dose of enthusiasm and reliability.

Please fill in the English form to request your quotation on our website: www.alexandriabv.nl

PERSONEN- EN FAMILIERECHT
NALATENSCHAPPEN
ONROEREND GOED
ONDERNEMINGSRECHT

STATENLAAN 1
2582 GA DEN HAAG

T 070 306 04 57
INFO@NOTARIAATDEGIER.NL

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.NOTARIAATDEGIER.NL

ATRIUM MAKELAARS & TAXATEURS

*Dé makelaar in uw wijk voor een deskundig advies
en snelle verkoop van uw woning!*

Meer informatie? Bel: 070-3248400
www.atrium-makelaars.nl
Frederik Hendrikplein 33 - Den Haag

In de Antonie Duyckstraat 126 staat een fraai onderwijsgebouw van begin 1900. De architectuur straalt klassiek gezag uit. Gezag kan ook vriendelijk en uitnodigend zijn, denk ik terwijl ik het gebouw nog eens goed bekijk. De conciërge opende de deur met een zwier, heette mij welkom en verbeterde me vriendelijk toen ik naar de heer N. de Jong, directeur, vroeg. Mevrouw De Jong dus. In de loop van ons gesprek werd mevrouw De Jong voor mij Nicole de Jong. Maar voor de leerlingen is het 'mevrouw'. Hier heeft het Maris College naast vijf andere locaties zijn school voor beroepsgericht onderwijs gevestigd. Een goede keuze, zou mij tijdens het bezoek blijken.

MARIS COLLEGE STATENKWARTIER

Tekst Abe van der Werff Fotografie Abe van der Werff

Schoolgebouw Antonie Duyckstraat

Haar kamer is ruim en door de hoge ramen prachtig verlicht. Eigen koffiemachine, kopjes en schotels. De meubels zijn van blonde houtsoorten gemaakt. Een grote tafel nodigt uit voor overleg, desnoods met veel mensen. Een tafel voor directeurs in het onderwijs. Dus hier komen haar docenten, de ouders en de leerlingen geregeld terecht.

En ja hoor, tijdens ons eerste gesprek klopten tweemaal leerlingen netjes aan en stelden beleefd hun vraag. Mevrouw De Jong antwoordt meteen en vraagt of ze het nu goed hebben begrepen. Ze knikken van ja. Even later gaat de telefoon. De directeur excuseert zich, trekt zich even terug, het gesprek is

niet voor vreemde oren bedoeld. Zij is de spil in deze organisatie: open deur, iedereen is welkom, er wordt meteen duidelijkheid geboden, ze weet precies wat er in haar school gaande is.

Beroepsgericht onderwijs

Uit welke vakken kunnen leerlingen kiezen? Media, Design & ICT. Maar ook Wonen & Interieur en Management & Hospitality. Dat zijn dus drie profielen. Dit klinkt al behoorlijk ingewikkeld, maar door de toelichting wordt het voor mijn onvoorbereide oortjes nog veel ingewikkelder: er is een theoretisch/gemengde leerweg, een kaderberoepsgerichte leerweg en een basisberoepsgerichte leerweg. Tsjonge. Zou een kind mij kunnen uitleggen wat een kader-

Individuele instructie computer

beroepsgerichte leerweg betekent? Een leerling hier zal het wel begrijpen, maar ik niet. Gelukkig krijg ik de verklaring al aangereikt: De kaderberoepsgerichte leerweg is een opleidingsniveau binnen het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (VMBO). Dit niveau is voor leerlingen die het liefst kennis opdoen door met praktijk bezig te zijn. De benaming verwijst naar een opleiding die geheel gericht is op een functie binnen het kader van de gekozen sector. De leerling doet examen in vier algemene vakken en een beroepsgericht vak of programma. In de bovenbouw – dus de groepen 3 en 4 – leer je de praktijk in de gekozen beroepsrichting kennen. Dat is stage bij een bedrijf ‘dat jou kennis laat maken met de praktische kneepjes van het vak’. Best een pittig programma in die vier jaar, denk ik zo.

In het landelijke VMBO is de laatste tijd veel vernieuwd. Een aantal richtingen is samengevoegd. Daarom startte deze school vorig jaar met een eerste klas waarin alle drie profielen worden aangeboden. Aan het einde van het eerste jaar valt één profiel af en houd je in het tweede jaar er dus twee over. Loopt dat tweede jaar ten einde dan kies je het definitieve profiel. In de jaren drie en vier verdiep je je in de beroepsrichting.

Zo, ik begin nu een beetje overzicht te krijgen. Welke vakken krijgen deze leerlingen dan wel? Bij Media, Design&ICT leren ze bijvoorbeeld een website te bouwen en een computer te assembleren. Assembleren betekent het samenstellen van losse onderdelen tot één geheel. Een computer wordt samengesteld uit heel veel onderdelen, bijvoorbeeld: geluidskaart, moederbord, processor, koeling, videokaart, geheugen en behuizing. Maar de school is bepaald niet afkerig van lessen in biologie, natuurkunde, taal, rekenen en cultuur. Rekenen en taal zijn echt belangrijk! Hebben sommige leerlingen dat nog nodig dan krijgen ze zo maar extra lessen taal en rekenen. Let op: cultuur is geen feestvak want je moet aan het einde van het derde jaar voor Culturele en Kunstzinnige Vorming een echte voldoende hebben gescoord.

Wat betekent deze school voor de leerlingen?

De school wil het beste onderwijs voor de beroepsvoorbereiding bieden en tegelijk het beste uit de leerling halen. Hoe doe je dat? De directeur gaat er even voor zitten. Het mag misschien klinken als nogal voor de hand liggend, maar haar uitgangspunt is dat het onderwijs er moet zijn voor leerlingen en haar leerlingen verkeren in een belangrijke fase van hun ontwikkeling. Als je dit goed doordenkt heeft het tal van consequenties.

Nog één: leerlingen moeten zich op school thuis voelen. Hun opleiding en hun persoonlijke ontwikkeling leggen de grondslag voor hun sociale vaardigheden om later opgewassen te zijn tegen de dagelijkse problemen in de maatschappij. Gesterkt door haar vroegere ervaring als gymnastiekleraar verlangt de directeur respect voor de persoonlijke ruimte van iedere leerling. Sociale weerbaarheid is een belangrijke boodschap gedurende het hele schoolleven, stelt zij.

Positief leerklimaat

Dagelijks is de directeur met de conciërge de eerste om de deur open te doen en hier en daar wat lichten aan te knippen. Kort daarna komen de kantinebeheerder en de docenten. Leerlingen komen vanaf half acht binnen. Twee docenten begroeten hen individueel. Iedere leerling krijgt eerst een kopje thee, de kantine nodigt in warmte en gezelligheid al uit. Er is dan even tijd om zo nodig een leerling aan te spreken. De school wil graag dat de leerling zich ‘gezien voelt’. De schooldag wil rustig om kwart over acht van start kunnen gaan.

Bij het lesgeven staat voorop dat alle talenten van de leerling aangesproken worden. Docenten stimuleren de motivatie van de leerling tot het hoogst mogelijke niveau. Het puberbrein wordt in zijn ontwikkeling serieus begeleid, de school laat het als het ware openbloeien. Dát is de gemeenschappelijke inzet. De omgang van de leerlingen onderling, maar ook van de onderwijsgegenden met

elkaar is dan ook heel belangrijk. Respectvol met elkaar omgaan. Zo dragen alle personeelsleden bij aan een positief leerklimaat. De school onderscheidt drie situaties: thuis – buiten – school en hierop zijn de gezamenlijke schoolregels gebaseerd. Er kan een wereld van verschil zijn tussen wat op school aan de orde is en wat op straat gebeurt. Lastiger kan het soms zijn de grens tussen school en thuis zuiver te trekken. Ouders worden in ieder geval intensief bij de ontwikkeling van hun kind op school betrokken. Met hun kind maken zij samen op school de keuze voor het vervolgonderwijs. Er zijn natuurlijk geregeld ouderavonden en aparte gesprekken met ouders en kind. Waar nodig is er ook extra aandacht voor voorlichting. Kortom, handenvol maar dankbaar werk voor de directeur en haar twee teamleiders die met hun docenten de zorg hebben over ruim 280 leerlingen.

Pesten

We spraken lang over omgangsvormen en wat er nu eigenlijk op school zo belangrijk is. Ik stel vervolgens de onvermijdelijke vraag naar het pesten. In het antwoord van de directeur klinkt duidelijk haar grote zorg door. Respectvol met elkaar omgaan moet het pesten tegengaan. Docenten maar net zo goed de conciërge en de medewerkers van de kantine en de balie moeten goed op de hoogte zijn wat er op school gebeurt. Vanzelfsprekend heeft de mentor hierin een centrale rol. Je moet heel alert op pesten zijn, want pesten kent verschillende gradaties en verzandt gemakkelijk in een grijs gebied. Er is tegen het pesten een protocol opgesteld dat alle personeelsleden en alle leerlingen moeten ondertekenen. In oktober is er altijd de week tegen het pesten. Het pesten is in het onderwijs helaas nergens helemaal te voorkomen. Deze school geeft er daarom alle aandacht aan.

*“De school laat het puberbrein
als het ware openbloeien.”*

Praktische lessen, examens en afscheid

De teamleiders van de onder- en bovenbouw mevrouw D. Mercelina en mevrouw N. Bosboom vertellen over de lesopbouw. De praktijkvakken bieden een breed spectrum. Bij Management & Hospitality bijvoorbeeld krijgen de leerlingen les in koken maar leren ze ook hoe je als goede gastheer/vrouw mensen moet ontvangen. Ze moeten straks in een hotel kunnen werken. Daarnaast oriënteren de leerlingen zich op oa. toerisme (uiterlijke) verzorging en diverse sportgebieden. Meer meisjes dan jongens? Nee, de balans is bij de verschillende disciplines mooi in evenwicht. Iedere leerling zal zich zo goed mogelijk ontwikkelen op het eigen niveau, docenten realiseren zich echter dat ieder kind over nog meer talenten beschikt dan op school blijkt. Daarom worden de leerlingen steeds uitgedaagd op nieuwe terreinen.

Dan nadert een keer onvermijdelijk het centraal schriftelijk eind-examen. Dat is landelijk gelijk, dat wil zeggen dat de docenten pas bij aanvang van het examen op school de enveloppen mogen openen. Vier weken wachten op de uitslag! Maar dan komt het mooiste moment ook voor de school zelf: de school scoort gemiddeld met 98,6 % geslaagden. Dat zijn uitslagen die bijna aan Cubaanse verkiezingen doen denken. Feest op school, docenten stralen want je hebt de leerlingen in de jaren zien opbloeien. Met bijvoorbeeld een diploma op de Basisberoepsgerichte leerweg kan een leerling een jaar “stapelen” om met een diploma op de Kaderberoepsgerichte leerweg door te stromen naar het MBO.

Na het examen ziet de school hun oud-leerlingen vaak terug. Er moet dan even het verhaal over het nieuwe worden verteld, hoe ontzettend leuk het eigenlijk op hun oude school was. De overstap naar het voortgezet onderwijs wordt vaak als groot ervaren. Wat vinden de docenten het belangrijkste? De persoonlijke ontwikkeling van iedere leerling en het vertrouwen dat leerlingen weten te krijgen om vanuit daar op cognitief vlak te groeien. Dan kan je achteraf vaststellen dat inderdaad het beste uit de leerlingen naar voren is gebracht.

Computerleslokaal

Thuiszorg die bij u past

De 4 zekerheden van Evita Zorg

- 1 altijd en direct inzetbaar
- 2 alle zorg en ondersteuning thuis
- 3 vaste zorgverlener die bij u past
- 4 volgens afspraak op afgesproken tijd

Evita Zorg levert ook thuiszorg in het Statenkwartier, bel voor informatie met onze wijkverpleegkundige.

Van Alkemadelaan 315
2597 AJ Den Haag
t 070-3141600

info@evitazorg.nl
www.evitazorg.nl

Yoga groeps- & privé lessen
Ten Hovestraat 8 | Den Haag
06 237 387 51 | yogashala.nl

Yogashala.nl
have a look inside

Masman Bosman accountants & belastingadviseurs

Masman Bosman is:

- Geïntegreerde aanpak
- Multidisciplinaire financiële dienstverlening
- Helder totaalresultaat

T. 070 - 33 80 500
Eisenhowerlaan 124
2517 KM Den Haag

www.masmanbosman.nl

Wij staan voor:

- Geïntegreerde benadering bij het oplossen van financiële vraagstukken
- Multidisciplinaire expertise op hoog niveau
- Persoonlijke benadering en korte lijnen

Tot onze cliënten rekenen wij:

- MKB ondernemingen
- Directeur grootaandeelhouders
- Vrije beroepers
- Stichtingen en verenigingen
- Particulieren

Especially for Expats:

- We provide a full-service concept (tax planning and filing)

Onze dienstverlening:

- Fiscale advisering zakelijk en privé
- Financiële (vermogens-) planning
- Actuele management informatie
- Beoordelen en samenstellen van jaarrekeningen
- Belastingaangiften
- (Wettelijke) controles
- Administratieve ondersteuning
- Secretariële diensten, waaronder een volledig Family Office concept

Vanuit ons kantoor aan de Eisenhowerlaan 124 bedienen wij dagelijks met ruim 35 medewerkers onze cliënten.

Villa Valentijn Den Haag
kinderdagverblijf

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag (1^e kinderdagverblijf in het Statenkwartier) vanaf 1997 uw vertrouwde adres voor kinderopvang kunt u vinden aan de Frankenslag 145 in Den Haag. Ons landelijk registratienummer is 154505420.

Uitgebreide informatie kunt u vinden op onze website, t.w. www.villavalentijn.nl en emailadres info@villavalentijn.nl (zie ook Query code).

Telefonisch zijn wij te bereiken op 0854-890090.

Opvangvormen zijn o.a.: 40-, 48-, 52 weken p/j en flexibel.

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag staat voor knusheid, gezelligheid en geborgenheid. Wij werken horizontaal. We hebben vier groepen in de volgende leeftijd: 3 mnd. - 1 jaar (Roze groep), 1 - 2 jaar (Gele groep), 2 - 3 jaar (Turquoise groep), 3 - 4 jaar (Rode groep). Waardoor we de kinderen op maat tijdens de verschillende ontwikkelingsstadia kunnen begeleiden en de overgang naar de basisschool optimaal is.

Bij Villa Valentijn Den Haag staat de ontwikkeling van het kind centraal.

Frankenslag 108 - 128

Het Statenkwartier is meer dan honderd jaar geleden ontworpen en gebouwd. Dus in een echt andere tijd dan nu. Maar ook vandaag zijn de bewoners hartstikke trots op hun oude wijk. Ze zijn gesteld op de lange lanen, de pleinen en de goed gedetailleerde en vaak prachtig gedecoreerde woningen. Een gesprek met architect Maarten Ruijters over wat kwaliteit in het Statenkwartier betekent.

Beschermd Stadsgezicht

De gaaf bewaard gebleven 'ensembles' en het groen zijn net zo belangrijk als het gaaf houden van de architectuur. De overheid roemt al deze kwaliteiten van het Statenkwartier. Daarom kreeg de wijk in 1996 de titel Rijksbeschermd Stadsgezicht. De oorspronkelijke uitstraling moet behouden blijven, dat bedoelt dit waarmerk te zeggen. Om onder meer dit doel te bereiken zijn er bestemmingsplannen. Vorig jaar kreeg het Statenkwartier een nieuw bestemmingsplan, maar er zaten wat fouten in. De gemeente is bezig dit te herstellen. Het nieuwe plan kent ruimere mogelijkheden toe aan initiatieven van bewoners en instellingen. Dan kunnen we nu mooi beginnen met op ons huis een dakopbouw te bouwen, dacht een aantal bewoners, de economische crisis voorbij. Welstand, de gemeentelijke waakhond voor kwaliteit van architectuur en monumenten, ontving een stortvloed aan aanvragen. Want ook met een dakopbouw moet de gemeente kunnen instemmen. Als alles in orde is volgt een Omgevingsvergunning, vroeger Bouwvergunning geheten. De beoordeling van een object gebeurt altijd in relatie tot zijn directe omgeving. De gemeente wil liever geen gedoe met kleine ingrepen, die vallen voortaan onder de zgn. Kruimel Regeling. Eigentijds en voortvarend. En wat gebeurt? De eerste aanvraag voor een dakopbouw wordt abusievelijk onder de Kruimel Regeling gebracht en dus zonder meer goedgekeurd. De aanvraag had in volle omvang (omgeving!) beoordeeld moeten worden en dat gebeurde nu niet.

Iets verderop wil een bewoner ook zo'n dakopbouw, vraagt aan en Welstand baseert zich op de vlakbij afgegeven vergunning - maar die was feitelijk ten onrechte afgegeven.

Hoe behouden we de schoonheid van de wijk?

Maarten Ruijters was over de handelwijze van Welstand hoogst verbaasd. Hij verdiepte zich daarom in ook andere aanvragen voor het Statenkwartier. Waar begin je en waar eindig je? Bij gemeentelijke procedures mogen belanghebbenden bezwaar aantekenen binnen bepaalde criteria. Ben je alléén belanghebbende als het om je buurman gaat, of ook als je bewoner van de wijk bent? Dat blijft in de procedures onduidelijk. Ruijters geeft zijn oordeel als deskundig en betrokken bewoner van het Statenkwartier. Daar is hij heel duidelijk in. Hij vindt dat wij er allemaal voor moeten zorgen dat de wijk ook voor volgende generaties zo waardevol zal blijven. Aan iets wat af is, wat gaaf is en wat in opeenvolgende generaties hooglijk is gewaardeerd, kan je niets veranderen zonder ook aan die kwaliteit afbreuk te doen. Geef je nu veel ruimte aan bewoners - en Maarten Ruijters richt zich in gedachten tot het gemeentebestuur - dan loopt de oorspronkelijke architectonische kwaliteit gevaar. Een dakopbouw is een bouwkundige ingreep met grote visuele gevolgen. Een bouwblok werd als een architectonische eenheid ontworpen. Tal van details maakten dat we die eenheid goed konden zien en begrijpen. Daarom is bijvoorbeeld het conserveren van een pinakeltje (een rank

verticaal sierelement) of het behouden van een daklijn zo belangrijk. Vervalt de beoordelingsprocedure in gemakzucht en afstandelijkheid, dan is dit precies waartegen het Beschermd Stadsgezicht in het leven is geroepen. In het recente verleden zien we dat gevels zijn gewijzigd, panden gesloopt, torentjes en bouwkundige details verwijderd. Na enkele decennia is het hele aanzicht van de wijk aangetast. Kortom: de schoonheid van de wijk mag niet onderhevig zijn aan de grillen van de tijd.

Wordt vervolgd.

De aanwijzing tot beschermd stadsgezicht leidt er niet automatisch toe dat voor de individuele bebouwing binnen het gebied een juridische bescherming van hetzelfde niveau als bij plaatsing op de gemeentelijke of rijksmonumentenlijst ontstaat. In een beschermd gezicht bevinden zich meestal wel objecten die tot beschermd (rijks/gemeentelijk) monument zijn aangewezen. Panden die niet zijn aangewezen als monument zijn vaak aangewezen als beeldbepalend pand. Voor bouwen, verbouwen of slopen in een beschermd stads- en dorpsgezicht gelden andere regels dan voor normale bouw - of verbouwplannen in gebieden zonder beschermde aanwijzing. De eisen vanuit de bouwregelgeving voor het bouwen in beschermde gezichten zijn op enkele punten strenger dan bij gebieden zonder aanwijzing.

AKER UITVAARTEN
onderscheidend, persoonlijk, stijlvol

Overlijden melden?
Bel 24 uur per dag
088-788 0 788

Simone Remmen
06 55 70 66 15

Ilona Molhuysen
06 24 61 12 00

www.akeruitvaarten.nl
Plein 2, 2242 KB Wassenaar

Liefdevolle Zorg in Huiselijke Sfeer

PARTICULIERE
WOON- EN ZORGVOORZIENING
Statenlaan 111 • 2582 GH Den Haag

Zie voor informatie & details
www.huizestatigh.nl
of bel 070 3061702
voor onze uitgebreide brochure

**Schildersbedrijf
F.W. Heijstek & Zn.**

Kranenburgweg 17b
2581 XX Den Haag

Tel. 070 - 354 90 08
Mobiel: 06 - 51701393
fheijstek@telfort.nl

Eerlijke en heerlijke Italiaanse gerechten

Bel, bestel en haal af. Valeriusstraat 81, Den Haag

Di t/m Zo geopend van 16.00 tot 21.00 uur

Ma t/m vrij lunch van 11.30 tot 13.30 uur

085 7608810

LATAVOLA.NL

La Tavola
PIZZA PASTA E ALTRO

**Als Van Duijne
het hangt,
dan sluit 't**

Vanaf 1919 dé vakkundig specialist voor uw complete **WONINGINRICHTING**.

Onze gordijnen, vitrages, lamellen, raamdecoraties en zonweringsproducten zijn de beste in hun soort. Wij helpen u bij het bepalen van uw keuze. Het meten, maken en plaatsen van de gordijnen gaat in overleg en naar de wens van de cliënt.

P.J. van Duijne
INTERIEURVERZORGING

Badhuisstraat 137-139 070-355 95 58

WEBSITE: www.pjvanduijne.nl **EMAIL:** info@pjvanduijne.nl

Eindtoetstraining

Eindtoetstrainingen voor leerlingen van groep 6, 7, en 8.
Voor een goede voorbereiding en meer zelfvertrouwen!
Start na de voorjaarsvakantie.

AFTER'S COOL
Pansierstraat 17-19, 2584 EG Den Haag
Anne van der Mik MSc
T 06-39000842, E training@afterscool.nl

VAN LUIFELPLAN TOT WIJKOVERLEG

Tekst Karel Wagemans Fotografie Abe van der Werff

Bij de voor 2018 gepland staande herinrichting “van gevel tot gevel” zullen de laatste (vaste) luifels op de Frederik Hendriklaan en Aert van der Goesstraat naar alle waarschijnlijkheid wel het veld ruimen. Die hebben er dan ruim 40 jaar hun beschuttende functie voor het winkelend publiek vervuld. De directe oorzaak van de aanleg indertijd was gelegen in de vele, hevige regenbuien, die in de eerste helft van de jaren 1970 ook in Den Haag de mensen bepaald niet aanmoedigde eens lekker de deur uit te gaan om te winkelen of buitenmanifestaties te bezoeken.

“De wethouder kroop, met werkjas aan en helm op, in de cabine van de machine, die de poer ophees en in de grond liet zakken. Hierbij wel voor de zekerheid door de machinist geholpen.”

Franse week valt in het water

Zo viel bijvoorbeeld de door de winkeliers van de Frederik Hendriklaan en Aert van der Goesstraat georganiseerde Franse week - die er van 16 tot 20 augustus 1972 werd gehouden – door de barre weersomstandigheden van toen grotendeels in het water. Het begon aanvankelijk hoopgevend genoeg, naar blijkt uit de berichtgeving van de *Haagsche Courant* op de 17de van die maand: “Een zachte zomeravond in het Statenviertel. Geen betere sfeer om de feestelijke opening van de Franse week tot een compleet succes te maken. Honderden Hagenaars omringden gisteravond het blauw-wit-rode lint, dat de heer A. Lalle, voorzitter van het Nationale Comité van Franse wijnen, doorknipte. Hét sein om te gaan proeven van allerlei Franse lekkernijen. Wijn met kaas en stokbrood, druiven uit de Provence en Languedoc. In de stands op de stoepen van de Aert van der Goesstraat en Frederik Hendriklaan is echter nog meer te zien. De winkeliers hebben alles wat Frans is naar buiten gehaald om zoals de heer Lalle het in zijn gloedvolle toespraak uitdrukte: 'de Fransen en hun levenswijze te leren kennen, om de vriendschapsbanden te versterken en de eenheid van Europa te bevorderen.'"

Met plaatsing van de eerste paal, of poer, voor slagerij RUVA(nu Boosty) start het project. Bron: AD

Wethouder Gerard Wallis de Vries samen met journalist, kunstenaar en bandleider Herman Singelenberg
Bron: AD

“Op 5 april arriveerde Haags wethouder van openbare werken G.C. Wallis de Vries in een antieke postkoets, voorafgegaan door het dixieland-orkest de Comedy Pipers onder leiding van Herman Singelenberg, op de Frederik Hendriklaan.”

[...] Fraaier kon het niet gisteravond met de Marseillaise als openingslied, gezongen door het Residentie Kerkkoor – de dames in 'Bordeaux'-rode lange jurken – met de Franse terrasjes, de gekleurde lampions en flanerende mensen”

Maar het bleek helaas – klimatologisch gesproken – een valse start voor flaneurs en terrassiers uit de omtrek en van verder weg. Na afloop van de Franse week deelde dezelfde krant op 21 augustus althans mee: “In regen en wind, maar gelukkig ook af en toe in het zonnetje, hebben de winkeliers van het Statenviertel veel kijkers [!] voor hun stands en toonbanken gehad. De belangstelling heeft hun verwachtingen ver overtroffen. Warme bakker Leo van Kempen won de etalagewedstrijd. Een weekendje Parijs is zijn beloning”

Voor Van Kempen is het te hopen geweest, dat hij dáár minder regen heeft gehad! In ieder geval wordt uit de berichtgeving duidelijk, dat de organisatie van dit evenement de winkeliers van de Frederik Hendriklaan en Aert van der Goesstraat toen waarschijnlijk méér heeft gekost, dan opgebracht. Tijdens de, een jaar later gehouden, Hollandse week voelden waarschijnlijk alleen de aanwezige haringen zich in hun element, want het goot alle dagen.

Luifels, de nieuwe trend

Omdat aan het weer tóch niets te veranderen viel besloot de winkeliersvereniging eind 1973 (geheel in lijn trouwens met de landelijke trend in die dagen) dat de Frederik Hendriklaan en de Aert van der Goesstraat aan weerszijden maar voorzien moesten worden van vaste overkappingen. De grote promotor van dit aldus genoemde “Luifelplan” was Gerard Paagman (1921-1982), oprichter van de gelijknamige boekhandel op de laan. In nauwe samenspraak met de omwonenden en de gemeente – die aan de financiering van het project bijdroeg – werd dit Luifelplan in 1976 gerealiseerd. G.C. Wallis de Vries van 1974 tot 1978 Haags wethouder van openbare werken (en nadien staatssecretaris van CRM) gaf daartoe in genoemd jaar het startsein.

Op 5 april arriveerde Wallis de Vries in een antieke postkoets, voorafgegaan door het dixieland-orkest de Comedy Pipers onder

leiding van Herman Singelenberg, op de Frederik Hendriklaan. Hij werd er vervolgens meteen aan het werk gezet met het plaatsen van de eerste “poer”, een betonnen voet, waarop de stalen staanders voor de luifels zouden worden gemonteerd. “[Hiermee] bracht hij de bouw van honderden luifeleenheden langs de winkels officieel op gang,” aldus de *Haagsche Courant* van die dag. En het bewuste artikel vervolgt: “De wethouder kroop, met werkjas aan en helm op, in de cabine van de machine, die de poer ophees en in de grond liet zakken. Hierbij wel voor de zekerheid door de machinist geholpen.”

Uitwerking luifels valt niet mee

Van een probleemloze realisatie van het vervolgtraject bleek echter geen sprake. Een vroegere ondernemer op de Frederik Hendriklaan herinnerde zich 30 jaar later in dat verband: “Al direct bij het plaatsen van de poeren deden zich problemen voor: je zat immers met al die bekabeling onder de grond én natuurlijk de riolering. Toen de luifels eenmaal waren gemonteerd, bleek de afwatering niet goed te werken. De aannemer moest voortdurend komen kitten om al het lekken tegen te gaan. Er was ook geen sprake van eenheid in uitvoering. Sommige luifels waren koepelachtig, voorzien van plexiglas en een beetje in jugendstil, andere luifels waren weer rechthoekig-rechtaan en gemaakt van metaal. En hier en daar ontbraken de luifels zelfs helemaal, omdat diverse winkeliers opzagen tegen de financiële verplichtingen bij deelname aan het project.” De bij dit artikel geplaatste foto's uit 1993 tonen inderdaad een beeld van *chacun son goût*.

Geconstateerd dient in elk geval te worden, dat de aanblik van de Frederik Hendriklaan en Aert van der Goesstraat er als zodanig door de ingreep niet op verbeterde. Een vroegere buurtbewoner, die daar in 1977 na jaren weer eens kwam kijken, bleek althans verbijsterd. Historicus en publicist Ron F. de Bock noteert het in een soort nabericht bij Pim Hofdorps *Soesah rond Lucie*, een verhalenbundel die in dat jaar uitkwam. “Wat hebben ze hier uitgespookt”, riep de bezoeker in kwestie uit. “Dat is toch iets voor een nieuwbouwwijk, die broeikassen tegen die winkels! Het staat net zo passend als Sint Nicolaas met een hoge hoed op! De architectuur van de laan is helemaal naar de vernieling geholpen.”

Dat scheen later een meer algemeen gevoelen te worden, want in het kader van de herbestrating met sierklinkers op de trottoirs van de Frederik Hendriklaan in 1999 zijn veel van de luifels aldaar toen weer verwijderd.

Op dit moment zijn er op deze laan nog 10 van die vaste overkappingen te vinden en op de Aert van der Goesstraat 7.

Aan de afbraak van de in totaal dus 17 uit het oorspronkelijke plan resterende luifels tussen Cornelis de Wittlaan en Prins Mauritslaan kleven echter nog wel enige problemen van praktische en financiële aard. Sommige ondernemers zouden hun droge uitstalruimte of overdekt terras buiten niet graag willen missen, terwijl het herstel van de oorspronkelijke gevel na verwijdering van de luifels natuurlijk de nodige kosten voor de eigenaar van het pand met zich meebrengt.

Oprichting wijkoverleg een feit

Hoe het ook zij: was het Luifelplan – achteraf gezien – dus niet

zo'n succes, het heeft wél de aanzet gegeven tot een historische gebeurtenis... Namelijk de oprichting van het wijkoverleg Statenkwartier. Een oud-winkelier op de Frederik Hendriklaan herinnerde zich daarover inmiddels al weer jaren terug: "In verband met dat Luifelplan hebben wij toen een aantal voorlichtingsbijeenkomsten voor de wijkbewoners georganiseerd. Want als ondernemer op de laan probeerde je de buurt natuurlijk steeds bij de gang van zaken te betrekken. En die bewoners, daar zo bij elkaar zittend, kwamen op die sessies tot de ontdekking dat er behoorlijk wat mis dreigde te gaan en trouwens al ging in de wijk. Niet zozeer de aanleg van die luifels, maar wél de sloop van diverse monumentale buurtpanden ten behoeve van kantoorbouw, het kappen van bomen zonder dat er herbeplanting plaatsvond enz. Om een vuist te maken naar de gemeente is toen – in 1974 – de bewonersorganisatie tot stand gekomen. Die heeft in de loop der tijd heel veel bijgedragen aan het behoud van het bijzondere karakter van het Statenkwartier."

Zo kunnen onbedoelde miskleunen dus toch positieve resultaten afwerpen. Een beslist bemoedigende gedachte!

Stalen luifels Aert van der Goesstraat

“Wat hebben ze hier uitgespookt”, riep de bezoeker in kwestie uit. “Dat is toch iets voor een nieuwbouwwijk, die broeikassen tegen die winkels! Het staat net zo passend als Sint Nicolaas met een hoge hoed op!”

Een kaal Stadhoudersplantsoen langs de Kennedylaan

Deel 2

PLANTSOEN LANGS DE KENNEDYLAAN

Tekst en Fotografie Abe van der Werff

In de vorige Statenkoerier schreef ik over populieren, in het bijzonder langs de Kennedylaan waar veel bomen in opdracht van de gemeente werden omgezaagd. Voor de buurt waren dat momenten van emotionele belevenis en nauwelijks ingehouden woede. We kijken nu naar een plantsoen dat voor een deel een kaal aanblik biedt. Wat gaat daar gebeuren? Ik sprak eerst met Clara Visser, voorzitter van de Bomenstichting en daarna met Albert-Jan van de Scheur, beleidsmedewerker Groen van de gemeente. Hun standpunten staan lijnrecht tegenover elkaar.

De Bomenstichting is van mening dat populieren door goed en deskundig onderhoud véél langer mee kunnen gaan dan de gemeente als norm aanhoudt. Door het ontbreken van tijdig onderhoud kunnen populieren topzwaar worden en dan is het eind van die boom inderdaad nabij. Waar er wel onderhoud werd gepleegd gebeurde dat vaak ondeskundig. Door verandering van de grondwaterstand krijgen populieren te weinig water en ze hebben juist zo veel vocht nodig. Vroeger had de gemeente tal van deskundige groen-ambtenaren in dienst, nu besteedt ze het meeste werk uit aan bureaus die graag ook een vervolgoopdracht van de gemeente krijgen. De stichting verloor een juridische procedure tegen de gemeente, maar zet haar strijd voort bij de Raad van State. Enkele deskundigen steunen de stichting actief. Genoemd wordt een boomdeskundige die 30 jaar bomen en met name populieren heeft onderhouden en nu als onafhankelijk adviseur optreedt. Een andere deskundige van de Vrije Universiteit Amsterdam zou de vloer aanvegen met de methode

die de gemeente bij het besluit tot bomenkap aanhield. De kap van de populieren langs de Kennedylaan is een akelig dieptepunt.

“Populieren zijn prachtige grote bomen en vaak beeldbepalend.”

De gemeente begrijpt de emotie maar stelt veiligheid voorop. Populieren zijn prachtige grote bomen en vaak beeldbepalend. De kosten voor het kappen en herplanten zijn hoog. In de gemeente is veel boomdeskundigheid in huis, zowel in het dagelijkse beheer als in het beleid. Den Haag heeft een eigen groendienst die ook het grootste deel van het boombeheer uitvoert. De populieren hebben hun noodzakelijk onderhoud in de loop der jaren deskundig gehad. De specialisten houden de groenontwikkelingen in de stad maar ook landelijk nauwgezet in de gaten. De kennis over verouderende populieren is de laatste

jaren sterk toegenomen. Daarin wordt met name gewezen op uitbuigende takken met breukrisico. Om die reden is goed naar de populieren gekeken. Eerst werd door het externe bureau COBRA een selectie gemaakt van 1500 populieren die er in de stad niet goed bij stonden. Een ander extern bureau Bomenwacht bracht in overleg met de gemeente dit aantal terug tot 800. De populieren langs de Kennedylaan betreffen de Canadese populier, een snel groeiende boom die vaak voor productiehout wordt gebruikt. Na de Tweede Wereldoorlog tot de jaren 70 werden deze populieren veel toegepast. In het algemeen werden er vaak ook 'blijvers' zoals eiken tussen 'wijkers' de populieren geplant en daar werd wel eens nagelaten om populieren tijdig weg te halen om de langzamer groeiende 'blijver' wat meer ruimte te geven.

“De standpunten van Clara Visser, voorzitter van de Bomenstichting en Albert-Jan van de Scheur, beleids-medewerker Groen van de gemeente, staan lijnrecht tegenover elkaar.”

Langs de Kennedylaan waren de populieren niet meer te redden. Waar er takken werden gesnoeid woeien een jaar later toch weer andere hangende takken naar beneden. Omdat de celspanning in het populierenhout afnam, een bekend ouderdomsverschijnsel bij deze boom, bleef gevaar aanwezig. Hierover zijn de meningen van de ambtenaren en de geraadpleegde externe deskundigen, waaronder Wageningen Universiteit en de Landelijke Bomenstichting, eensluidend. Nu te gaan snoeien lost het veiligheidsknelpunt niet op. “Symptoombestrijding”, zegt men op het stadhuis. Zonder ingrijpen is de gemeente voor eventuele schade aansprakelijk.

De bomen zijn gekapt, wat gaat er nu gebeuren? De gemeentelijke Groendienst maakte een plan rekening houdende met de mening van bewoners. Voor iedere gekapte populier komt een nieuwe boom. Er was vrij algemeen vraag naar de Italiaanse populier. Deze boom behoort tot de zwarte populieren, is zuilvormig en beter toepasbaar dan de Canadese populier. Maar er is ook een sterkere zuilvorm beschikbaar, die heeft de gemeente nu voorgesteld in het ontwerp. In dat ontwerp staan die populieren in groepjes van drie. Maar er komen niet alleen populieren, er is ook ruimte voor o.a. de eik, de els en de Balsempopulier die een vrij brede kroon heeft. Bovendien wat heesters zoals de Meidoorn, passend bij het achterliggende boskarakter. Plantte men vroeger automatisch een strakke rij bomen langs de weg, het inzicht is ontstaan dat bomen het in belangrijke mate moeten hebben van voldoende licht en lucht. Tussen de boomgroepjes zijn er zichtassen op het overige groen. Dat draagt bij aan een dynamische ervaring. Op de hoeken van het plantsoen geven clusters van diverse bomen een krachtige markering. In februari zijn de aanwezigen van de eerdere bewonersavond over het schetsontwerp schriftelijk geïnformeerd. Nu werkt men op basis van die reacties het definitieve ontwerp uit. Vanaf eind februari / begin maart kunt u het ontwerp zien op de website www.denhaag.nl/bomen. Het streven is om de nieuwe bomen dit voorjaar te planten.

Wordt vervolgd.

Wereldwinkel Scheveningen

De fairtrade cadeauwinkel

Elk product is met zorg en volgens eerlijke handelscriteria ingekocht

Stevinstraat 149
2587 ED Den Haag
tel: 070-3060851
www.wereldwinkelscheveningen.nl

facebook.com/wereldwinkelscheveningen

P R A K T I J K DE WESTDUIN

- **acupunctuur • counselling • coaching •**
- **dry needling • fysiotherapie • voeding •**
- **medical taping • (psycho)therapie • EMDR •**

- > burn-out?
- > blessures?
- > chronische spierklachten?
- > fibromyalgie?
- > migraine?
- > misbruik (geestelijk, fysiek, leeftijdsgerelateerd)?
- > onverwerkte ervaringen (trauma)?
- > spierknopen?

Westduinweg 76 - 2583 EK Den Haag
e: info@DeWestDuin.nl • www.DeWestDuin.nl
t: (070) 33 88 722

Need help for psychological or physical problems:
we speak English, wir sprechen Deutsch

Celeste

HAUTE PARFUMS

Acqua di Parma
Annick Goutal
Caudalie
Cire Trudon
Creed
Diptyque
Geo F. Trumper
Leonor Greyl
Lorenzo Villorosi
Mason Pearson
Molton Brown
Parfums D'Orsay
Penhaligon's
Serge Lutens

FREDERIKSTRAAT 963 - T 070 3461487
WWW.CELESTE-PARFUMS.NL

24/7 online

MOOI MEEGENOMEN

NU 20%
KORTING
OP RAAMDECORATIE

- Rolgordijnen • Duo rolgordijnen • Plissé gordijnen
- Verticale lamellen • Vouwgordijnen • Vlinderjaloerieën
- Horizontale jaloerieën • Houten jaloerieën

Briedé

Laan van Nieuw Oost Indië 72 (hoek Theresiastraat) 2593 BW Den Haag
Tel.: 070 - 383 82 75, Fax.: 070 - 381 46 37, www.decohomebriede.nl

Geldig t/m ??????. Niet
geldig i.c.m. andere acties. Vraag
in de winkel naar de deelnemende
merken en actievoorwaarden.

SCHRIJVEN EN TEKENEN VOOR KINDEREN

Tekst en fotografie Jan Bron Dik

Job en Keetje praten met de kleuters

Dat er regelmatig een optreden is van een bekende of zelfs beroemde schrijver of schrijfster bij Paagman, is wel algemeen bekend. Vaak is een nieuw verschenen boek van hun hand en soms een aanleiding uit de actualiteit, de reden voor een gastoptreden met gesprek en signeersessie. Maar ook voor de kleine lezertjes in onze wijk (en daar buiten) valt er af en toe iets te genieten. Zelfs voor de allerkleinsten, toen Lizette de Koning onlangs optrad in het Voorleestheater van Villa Paagman.

Lizette schreef eerder verhalenbundels voor peuters en kleuters. De aanleiding voor haar optreden in het Voorleestheater was het verschijnen van haar nieuwe voorleesboek "Job en Keetje"; verhalen met vrolijke avonturen in alle seizoenen van het jaar van twee kleuters. Lizette verdient een compliment, ze deed de beide delen van het woord Voorleestheater eer aan. Ondanks dat ze niet heel goed bij stem was, wat ze oprecht vervelend vond en waarvoor ze zich excuseerde, las ze niet alleen erg boeiend voor maar zong ook nog eens geanimeerd. Met daarbij een voorstelling met twee handpopjes, Job en Keetje. Over de klik met haar publiek hoeft niemand zich zorgen te maken. Alle aandacht kreeg ze en hield ze van de kleintjes; bij het voorlezen kwamen er zelfs een paar bij haar op schoot zitten. Over de klik met pers en publiciteit evenmin, want in onze regio kreeg haar nieuwe kinderboek ruimschoots aandacht.

Lizette (1975) studeerde geschiedenis in Leiden en werkte in de Tweede Kamer. Inmiddels is zij al tien jaar zelfstandig en gewaardeerd tekstschrijver voor overheidsinstanties, bedrijven en organisaties. Ze is gespecialiseerd in het schrijven van heldere, toegankelijke teksten voor een breed publiek. Het liefst schrijft ze voor kinderen, waarbij haar hart vooral ligt bij de kleuters en peuters. Ze laat ook haar illustrator Jeska Verstegen, die eveneens aanwezig is bij haar voorleesoptreden, in het succes delen. Eerder las Lizette in onze wijk overigens ook voor op de Statenkwartierschool en de Duinoordschool. Bijna alle auteurs voor grote mensen

die bij Paagman te gast zijn (behalve onze wijkgenoten Alexander Münninghoff en Tomas Ross) komen van elders. Maar met Lizette stond een kinderboekenschrijfster uit onze eigen wijk in het zonnetje. Ik vind het altijd extra leuk om bij buurtkinderen op bezoek te komen, aldus Lizette. Extra leuk dus, en dat was ook wel te merken aan de grote opkomst.

"Met Lizette stond een kinderboekenschrijfster uit onze eigen wijk in het zonnetje."

Lizette is trouwens niet de enige kinderboekenschrijfster in het Statenkwartier. Zo'n tien jaar geleden werd in onze eigen Statenkoerier een aparte kinderpagina verzorgd door het echtpaar Marie-Louise en Mark Sekrève. Bekende en zeer getalenteerde Nederlandse kinderboekenschrijvers die als kunstenaars ook figuratieve schilderijen, mooie prentenboeken en realistische tekeningen maken. Voor alle zekerheid toch nog maar even gecheckt. Jawel, Mark herinnert zich die kinderpagina nog best. Tja, zegt hij, toen verscheen de Statenkoerier nog in zwart-wit. Nu is het een prachtig blad in full color. Dat kan alleen omdat er zoveel advertenties in staan, zeg ik. Veel mensen vinden dat minder geslaagd. Dan moet je dat eens opschrijven, zegt hij. Want dat is de realiteit van nu. Als mensen dat lezen, zullen ze het beslist begrijpen.

A1 MAATWERK

AANNEMERSBEDRIJF

Kozijnen
Badkamers
Schilderen

Voegen
Timmerwerk
Elektra

Loodgieterswerk
Tegelen
Plafonds en muren

Beste bewoner van het Statenkwartier
U en ik hebben het geluk om in deze mooie wijk te leven met prachtige huizen. Een huis van 100 jaar oud heeft alleen aandacht nodig. Ik wil een paar dingen onder de aandacht brengen die steeds weer terugkomen na div. reparaties:

Barsten in ornamentenplafonds:

Wij hebben de kundigheid in huis om meestal zonder het plafond te vervangen hem dusdanig te restaureren dat deze scheuren nooit meer terugkomen. Deze betaalbare oplossing willen wij graag aan u vertellen.

Scheuren muren:

Scheuren onder een hoek van 45 graden, komen veelvuldig voor in onze huizen. Bijna altijd schuin weglappend vanaf het kozijn. Bij een normale reparatie zal deze scheur binnen korte tijd terugkeren. Wij hebben de oplossing voor u om dit degelijk en betaalbaar op te lossen, zodat het in de meeste gevallen tientallen jaren wegblijft.

Ten Hovestraat 75
2582 RK Den Haag
T: 06 511 246 49
www.a1maatwerk.nl
a1maatwerk@planet.nl

Marceline Strumphler

Margot Koesen

Ineke van Mechelen

SALES | RENTALS | PROPERTY MANAGEMENT

Huizen hebben karakters. Bewoners ook. Ze moeten bij elkaar passen. Dat weten wij als geen ander. Wij hebben een lange ervaring en een breed netwerk. Wij kennen onze klanten en weten wat ze willen. En waarom. Daarom zijn wij de beste onderhandelaars, de meest gedegen adviseurs en de meest empathische coaches. Omdat dat is wat ons drijft: uw beslissing er een te laten worden waar u nooit spijt van hebt.

Unique people, unique homes

ESTATA
MAKELAARS O.G.

070 350 70 50 | WWW.ESTATA.NL

SPEERPUNTEN UIT DE PORTEFEUILLE VERKEER EN RUIMTELIJKE ORDENING

Tekst Martin Fikke

2 jaar geleden presenteerde de gemeente nog een rotonde als oplossing voor de herinrichting van het kruispunt Fred/Willem de Zwijgerlaan. Na de inspraakronde verdween dit plan echter in een verre la in het Haagse Stadhuis.

Inmiddels is er een nieuwe start gemaakt met plannen voor de vervanging van het riool en een daarmee verbonden complete herinrichting van het straatbeeld ("van gevel tot gevel"). Het plangebied omvat de Willem de Zwijgerlaan en het winkelgebied van de Frederik Hendriklaan en de Aert van der Goestraat.

Eind vorig jaar heeft de gemeente een breed samengestelde klankbordgroep in het leven geroepen die deze keer voor een beter draagvlak van de plannen moet zorgen. Namens het Wijk-overleg Statenkwartier, dat alle bewoners en alle ondernemers gezamenlijk vertegenwoordigd, nemen Hanno Jol, Rogier Bekkers en ondergetekende deel aan deze klankbordgroep.

Deze drie wijkbewoners vormen de harde kern van de werkgroep Verkeer en Ruimtelijke ordening, (VRO) die vorig jaar is opgericht om de deskundigheid te verbreden en de werklust binnen het Wijkbestuur op deze zware portefeuille te verdelen. De werkgroep heeft inmiddels de belangrijkste eisen vanuit de bewonersorganisatie uitgewerkt en ingebracht in de klankbordgroep. Ons programma van eisen omvat drie speerpunten:

1. Veiligheid voor alle verkeersdeelnemers
2. Kwaliteit van de buitenruimte
3. Bereikbaarheid en toegankelijkheid voor voetgangers, fietsers en ov-gebruikers

Laat ik drie concrete voorbeelden noemen:

Ad. 1: wij willen de veiligheid verhogen door de hoeveelheid auto's te beperken en de snelheid af te remmen. Kortom: wij willen de Fred veranderen van "een verkeersweg met winkelfunctie" tot een "winkelpromenade waar auto's te gast zijn".

Ad. 2: we zien zowel in de Fred als met name ook in de Willem de Zwijger dat de verblijfskwaliteit steeds verder achteruit gaat door minder groen, meer uitstallingen, lelijke luifels en (te) veel geparkeerde auto's en fietsen. Kortom: wij willen naar "flaneren in plaats van laveren!"

Ad. 3: wij willen meer ruimte voor fietsers en voetgangers, veilige kruispunten en parkeren uitsluitend tegen betaling op daarvoor bestemde plekken. Dubbel parkeren op de Fred moet fysiek onmogelijk worden en er moet meer ruimte komen voor fietspaden op de Willem de Zwijgerlaan.

Wij willen het unieke karakter van een divers winkelgebied én de karakteristieke uitstraling van het Statenkwartier combineren en versterken. Kortom: "meer unieke beleving in plaats van meer van hetzelfde!"

Het project herinrichting Fred/W. de Zwijger zal ongetwijfeld de komende 1 à 2 jaar een fors deel van de agenda van de werkgroep verkeer en ruimtelijke ordening (VRO) bepalen. Maar er zijn nog veel meer onderwerpen, waarvan ik er hier drie zal noemen:

1. Openbaar Vervoer:

de tramverbinding naar het Norfolkterrein blijft de gemeederen bezighouden. Onlangs is een verkeersonderzoek gestart naar de gevolgen voor de verkeerssituatie op de Westduinweg en het kruispunt met de Statenlaan. In april worden de resultaten verwacht.

"Wij willen het unieke karakter van een divers winkelgebied én de karakteristieke uitstraling van het Statenkwartier combineren en versterken. Kortom: meer unieke beleving in plaats van meer van hetzelfde!"

Helaas zijn er nieuwe plannen in de maak om verder te bezuinigen op het busvervoer in Den Haag. Dit maakt het noodzakelijk om de mogelijkheden van hoogwaardig tramvervoer in onze wijk verder te ontwikkelen. Het Wijkbestuur pleit niet alleen voor de verlenging van tramlijn 16 naar het Havengebied en het Norfolkterrein, maar wil ook de flexibiliteit verhogen door het traject in de Eisenhowerlaan weer in gebruik te nemen en de keerlus in de Fred/Pr. Mauritslaan te vervangen door een spoorverdubbeling op de Statenlaan en een overstaphalte met aansluiting op lijn 11.

2. Betaald parkeren:

Als gevolg van de verkeersvisie Scheveningen bereidt de Gemeente maatregelen voor om betaald parkeren in te voeren.

Werkgroep VRO: Staand vlnr: Bert Husson, Martin Fikke, Rogier Bekkers
Zittend vlnr: Hanno Jol, Maarten Ruyters, Robbert van der Helm

Helaas lijkt er opnieuw gekozen te worden voor een salami-tactiek, waarbij de grens van het betaald parkeren steeds verder opschuift en de problemen zo telkens enkele straten opschuiven. Het Wijkbestuur maakt zich sterk voor een integrale invoering in het gehele gebied van Scheveningen, met een op de situatie en het tijdstip afgestemd gedifferentieerd tarief.

3. Bestemmingsplan/beschermd stadsgezicht:

Het Wijkbestuur is bijzonder alert op de herziening van het bestemmingsplan (correctie foutieve bouwhoogten) en de bereidwillige wijze waarop de gemeente huiseigenaren via uitzonderingsbepalingen tegemoetkomt om de grenzen van het bestemmingsplan op te rekken (bv. bouwhoogten, uitbouwen, dakopbouwen etc.). Hoewel wij de transformatie van (leegstaande) kantoorpanden naar woongebouwen toejuichen, zien wij ook bij gewone panden een gevaarlijke ontwikkeling om unieke en karakteristieke herenhuizen geschikt te maken voor meervoudige onderverhuur en veelal te voorzien van lelijke en niet-passende

uitbouwen, luifels, dakterrassen en dakopbouwen. Dit alles met slechts één doel, namelijk het vergroten van aantal verkoop- of verhuurbare vierkante meters. Het Wijkbestuur zal met ondersteuning van de werkgroep VRO waar nodig bezwaar maken tegen omgevings-vergunningen die het unieke karakter van onze wijk als rijksbeschermd stadsgezicht aantasten.

Tenslotte: de werkgroep VRO bestaat op dit moment uit 6 vrijwilligers: een verkeerskundige, een architect, een bestuurskundige, een jurist, een ruimtelijk planoloog en een vastgoed/retaildeskundige. Dat lijkt heel wat, maar we zoeken nog steeds versterking.

Wil je actief meewerken aan het behoud en de ontwikkeling van onze unieke wijk, stuur dan je motivatie aan wijkoverleg@statenkwartier.net, t.a.v. Martin Fikke, bestuurslid Verkeer en ruimtelijke ordening.

Als het thuis even niet meer gaat

Herstellen of aansterken na een ziekenhuisopname?

Of tijdelijk dichtbij huis gerichte zorg nodig?

HWW zorg helpt u er weer bovenop!

Wilt u meer weten?

Klantenservice: (070) 379 33 00

hwwzorg.nl

MajoLien-Stuc

Stukadoors- en Restauratiebedrijf

- Voor al uw stucwerk
- Reconstructie van ornamenten
- Restauratiewerk

S.C.S. Sadhoe

M 06 200 101 54 | Majoliienstuc@casema.nl

www.majoliienstuc.nl

*Voor stukadoorswerk in woningen ouder dan 2 jaar slechts 6% B.T.W.
Lid van NOA*

De luxe van kwaliteit
krijgt u bij ons gratis

ENERGING
S I N D S 1 9 0 6

www.energing.nl

Saijai Wellness

Authentic Thai Massage & Wellness

**WELCOME
7 DAYS A WEEK!**

Statenkwartier Den Haag
Willem de Zwijgerlaan 76 B
t 070-2129000

www.saijai-wellness.nl

JAARTALPUZZEL STATENKWARTIER

Puzzel en fotografie Maarten Ruijters

PUZZEL

Na de Torentjespuzzel in 2011 en de Dierenornamentenpuzzel in 2013 heeft Maarten Ruijters nu deze Jaartalpuzzel gemaakt. Al struinend door de wijk ontdekte hij 34 jaartallen in de wijk: op gevelstenen, tegels, muurankers, lateien en verwerkt in het metselwerk.

Zo werkt de puzzel

Op het fotoblad staan 34 genummerde foto's van de jaartallen in chronologische volgorde, beginnend bij 1900 en eindigend bij 1992. Bij elk jaartal hoort een letter of spatie, die je kunt vinden op de kaart op de plaats waar het jaartal op de gevel staat.

Struin door de wijk en ontdek zo welke letter bij welk nummer hoort. Maar ook de leunstoelstruiner kan al veel te weten komen door het boekje "Struinen door het Statenkwartier" uit te pluizen.

Wanneer je de letters en spaties in de volgorde van de nummers invult in het vakje onder de kaart, ontstaat een zin.

Uitslag vanaf 1 mei op www.statenkwartier.net

Oplossing inzenden

Stuur de gevonden zin uiterlijk 1 mei per e-mail naar info@rtarchitecten.com of per post naar: Maarten Ruijters, Paulus Buijsstraat 9, 2582CG Den Haag.

Vergeet daarbij niet je naam, adres en telefoonnummer te vermelden.

De prijzen – Beschikbaar gesteld door het bestuur van het wijkoverleg

1^e prijs – Boekenbon €50,- + wijnpakket "Chateau Statenkwartier"

2^e prijs – Boekenbon €25,- + wijnpakket "Chateau Statenkwartier"

3^e prijs – Boekenbon €15,- + wijnpakket "Chateau Statenkwartier"

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

01

02

03

04

08

09

10

11

15

16

17

21

22

23

24

28

29

30

31

05

06

07

12

13

14

18

19

20

25

26

27

32

33

34

BALLET AM RHEIN EIN DEUTSCHES REQUIEM

DONDERDAG 9 / VRIJDAG 10 MAART

ZUIDER
STRAND
THEATER

070 88 00 333
ZUIDERSTRANDTHEATER.NL

holland
dance
festival

Gevraagd: kunst en antiek

Het Venduehuis is sinds 1812 hét adres om uw waardevolle kunst en antiek te veilen.

Neem voor een betrouwbare waardebeoordeling contact op met één van onze gecertificeerde taxateurs.

drs Chris Vellinga, RegisterTaxateur Kunst en Antiek

Een Tibetaanse verguld
bronzen zittende Tara,
16e eeuw.
Opgebracht € 12.850,-

Lee Man-Fong
'Twee eenden'.
Opgebracht
€ 109.800,-

Een blauw wit
yen-yen vaas.
Opgebracht
€ 11.570,-

VENDUEHUIS

Veilingexperts met passie voor
kunst en antiek.

Kunst- en Antiekveiling 12 en 13 april • Kijkdagen: 7, 9 en 10 april 2017

Nobelstraat 5, 2513 BC Den Haag • Telefoon 070 365 88 57 • www.venduehuis.com

KUNSTENAARS IN HET STATENKWARTIER

Tekst Joyce Weber Fotografie Abe van der Werff

Tien jaar geleden heeft een groep kunstenaars uit de buurt op initiatief van Irene van der Does de Bye, de koppen bij elkaar gestoken en een netwerk gevormd. Kunstenaars in het Statenkwartier noemden zij zichzelf.

Toen eenmaal bekend werd dat er een dergelijk netwerk in de buurt bestond meldden zich al snel meer kunstenaars aan. Het werd een groep die zich beweegt tussen de 60 en 80 kunstenaars. Er komen mensen bij en er gaan mensen af die verhuizen. De regel is dat je lid mag worden van het netwerk als je in het Statenkwartier woont en als je actief bent als kunstenaar. Dat wordt getoetst in een huisbezoek. Je kunt een gedreven autodidact zijn of een professional die een kunstopleiding

gevolgd heeft. Deze mengvorm geeft professionals maar ook startende kunstenaars de kans om werk aan een breed publiek te laten zien.

De kunstenaar presenteert

De kunstenaars presenteren zich aan elkaar en Lily Priester nodigt professionele kunstenaars van buiten het netwerk uit om een lezing te verzorgen over een bijzondere onderwerp,

Installatie van Petra Knötschke in de tuin van Het Gemeentemuseum. Foto: Petra Knötschke

zoals Mieke Klaver over community art, Els de Baan over oude textielen en Pepijn van den Nieuwendijk over zijn keramische mythische drakenfiguren.

Hoogtepunt blijft toch de grote Kunstroute Statenkwartier die elk 2 jaar wordt georganiseerd. De kunstenaars stellen dan hun huizen open en presenteren zich aan het publiek. De bedoeling is dat elke kunstenaar nieuw werk laat zien (daarom wordt de route ook niet elk jaar georganiseerd).

De kunstroute als springplank

De bezoekers hebben de mogelijkheid de kunstenaars en hun ontwikkeling te volgen. Maar de deelname aan de kunstroute zorgt ook voor een belangrijke impuls bij de kunstenaars. Sommige komen voor het eerst uit de anonimiteit en hun werk neemt een grote vlucht. Dat gebeurde bijvoorbeeld met Frank Peltenburg en zijn unieke 3D werk. Hij kreeg na zijn deelname aan de kunstroute veel opdrachten van particulieren en van de zakelijke markt. Sandra Didden is een textielkunstenaar die maskers maakt vanuit de vraag 'wat maakt mij nu tot een hedendaagse kunstenaar?' Er is werk aangekocht van Margot Rood een fotografe, die met een oude techniek arbeidsintensieve gomodrukken maakt. Haar werk wordt nu getoond in het Fotomuseum. En er worden prijzen gewonnen zoals bijvoorbeeld de Arti-shockprijs door Resie Schlooz.

De kunstenaars verbinden

De samenwerking met andere kunstnetwerken heeft onlangs

geresulteerd in een reizend miniatuur museum voor ouderen die niet meer naar een museum gaan. Kunstenaars uit het Statenkwartier droegen met hun werk bij aan dit museum. Succesvol was ook het Scheveningse haringproject, waarbij Nicolette Bénard, één van de kunstenaars uit het Statenkwartier de animator was. Iedere deelnemer kon een haring vormgeven op zijn eigen unieke manier. Deze haringen werden tentoongesteld in Muzee te Scheveningen en daarna in het Museum Vlaardingse.

Kunstenaars en uw wijk

De kunstenaars ontdekken ook elkaar en zetten gezamenlijk projecten op, exposeren samen in een galerie en richten een fotografencollectief op. Een inzending voor een initiatief voor de Lightwalk resulteerde in bijzondere lichtobjecten gecombineerd met zang. Rondje Kunst en Kunst aan Huis is een initiatief waarbij gastkunstenaars van buiten de wijk worden uitgenodigd om samen met hen te exposeren in hun statige huizen.

Kortom Kunstenaars in het Statenkwartier is een levendig netwerk, met veel initiatieven. We kunnen dan misschien geen touwtje uit de brievenbus meer laten hangen, maar Kunstenaars in het Statenkwartier is een verbindend buurtinitiatief wat al jaren loopt!

www.kunstenaarsinhetstatenkwartier.nl

Kunstroute Statenkwartier

8 & 9 april 2017

11.00 – 18.00 uur

KUNSTRUTE LANGS 32 LOCATIES IN HET STATENKWARTIER TE DEN HAAG

DEELNEMERS KUNSTRUTE 2017

1. Overzichtstentoonstelling BRASSERIE BERLAGE
2. Catherine Clar
3. Daniëlle Stabel
4. Micky Bish
5. Frank Peltenburg
6. Véronique Uittenbogaart-Julian
7. Sandra Simonis
8. Inez van Maanen
9. Sandra Didden
10. Veronica Terlingen
11. Greta Cune
12. Nicole Donkers
13. Iefke Cochius
14. Nies de Vuijst
15. Margreeth Kortekaas
16. Els Carlier
17. Dorine Kleinloog
18. Agada Oosterbaan
19. Jacintha castora
20. Georgie van Gendt
21. Yvon Sharis
22. Marjolein Knottenbelt
23. Lilly Priester
24. Irene van der Does de Bye
25. Roeline Ruules
26. Lydia Lindo - Teding van Berkhout
27. Carola van Drunen Littel
28. Maarten van der Hout
29. Bernie Autsema
30. Jantien Salomons
31. Pauline Vos - de Tombe
32. Natascha Morsink
33. Bettina Hönig
34. Petra Knötschke
35. Resie Schlooz
36. Elisabeth van Vreeswijk
37. Violet Roest
38. Nicolette Bénard
39. Joyce Weber
40. Anneke Roeleveld
41. Nathalie Mannaerts
42. Sylvia de Boer
43. Fineke van der Veen

KUNSTRUTE
in het
STATENKWARTIER

HET STATENKWARTIER IS BEREIKBAAR MET TRAM 1, 11 EN 16 EN MET BUS 21 EN 24

What's next?

Misschien wel de belangrijkste vraag die succesvolle, ondernemende mensen zich regelmatig stellen. Wie zich deze vraag stelt, ontdekt immers onconventionele oplossingen. Komt écht vooruit. Ook ING Private Banking kijkt continu naar wat anders en beter kan.

Wordt u net als wij geïnspireerd door *what's next*? Vraag dan onze exclusieve *What's next 2017 Special* aan vol toekomstige innovaties en verhalen van ondernemende mensen die anders naar de wereld kijken.

Kijk op ing.nl/whatsnext

Wilt u samen met mij een blik op uw toekomst werpen?

Neemt u dan gerust contact op:

Jacomina Martens

Private Banker Den Haag

Mobiel: 06 13 18 62 14

Email: jacomina.martens@ing.nl

ING
Private Banking

“KUNST VERBINDT MENSEN, HET MAAKT DE WIJK LAAGDREMPELIGER”

Tekst Lydia Hogeling Tekenning Abe van der Werff

Ik ben Lydia Hogeling, 55 jaar, en ik woon vanaf 1997 in het Statenkwartier, het fijnste stadsdeel van Den Haag, een wijk waarvoor ik graag iets doe.

Zo heb ik vorig jaar met nog drie vrijwilligers de route 'Dichters Aan Huis in het Statenkwartier' medegeorganiseerd. Eerder was deze route door heel Den Haag maar nu voor het eerst, alleen hier in het Statenkwartier. Het jaar daarvoor heb ik, als onderdeel van de viering 100 jaar Statenkwartier, de muziek- en componistenroute geïnitieerd, die met een clubje muzikale medewijkbewoners is verwezenlijkt, en vast niet voor het laatst. En daarnaast ben ik vier jaar lang, tot 2015, voorzitter geweest van Kunstenaars in het Statenkwartier.

Drijfveer

Wat mij drijft is de onderlinge betrokkenheid in de wijk, en het liefst zou ik

die nog vergroten. We wonen hier met z'n allen, en het is leuk om veel mensen te herkennen en te groeten op straat. Ik kom uit een dorp, dat heeft er misschien mee te maken. Het middel bij uitstek daarvoor is kunst en cultuur. Er gebeurt zoveel moois achter al die deuren, en als ze af en toe opengaan voor publiek leer je én de wijk én de mensen beter kennen. Ik ben een doener, een ambachtsvrouw, en ik houd van mooie huizen, kunst en muziek, drie vliegen in een klap bij de dingen die we hier organiseren.

Professionele achtergrond

Ik ben afgestudeerd als bestuurskundige aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Bij de veranderingen in het sociale domein ben ik zeer betrokken. Ik vervul een regionale en landelijke bestuursfunctie bij Stichting Mentorschap; een professionele vrijwilligersorganisatie die met de inzet van vrijwillige mentoren de belangen behartigt van mensen die door een beperking wilsonbekwaam zijn.

Jorien Janssen van het bestuur Wijkoverleg maakte mij erop attent dat er een bestuursfunctie vrij kwam. Ik heb gesolliciteerd en ben blij dat ik de geleerden mag komen versterken.

De intimiteit van cultuur verbindt

Mijn ervaring is dat cultuur mensen verbindt, dat is mooi om te zien, en dat alles hier zo bij de hand is. Vaak levert het zoveel enthousiasme op, zowel bij diegenen die kunst maken als bij hen die kijken en ervaren. Bij Dichters Aan Huis waren er zulke intieme en waardevolle momenten in de huiskamers van het Statenkwartier, ook de dichters hebben het ervaren als prettig intiem. Ik denk nog vaak terug aan het plezier en het enthousiasme van de muziekroute, de vele al of niet verborgen talenten en (oud)componisten in de wijk, ja echt, we hebben een hele rijke wijk. En zo wordt de buurt laagdrempeliger, leef je meer met elkaar. 'Omarm het alledaagse' dat is een van mijn motto's in het leven, net als 'Let the beauty we love be what we do.' (Rumi)

KIMMEL&CO
MAKELAARSKANTOOR

EXPERIENCE THE DIFFERENCE **ENJOY THE RESULTS**

KOOP EN VERKOOP | HUUR EN VERHUUR | BEHEER EN (NWWI) TAXATIES

Onno de With

Barbara van
Kampen

Sophie Jonkers-
Leembruggen

Marianne de
Bruijn

Wassenaarseweg 31
2596 CE Den Haag

Telefoon +31 (0)70 3 249 249
Fax +31 (0)70 3 244 002

E-mail info@kimmel.nl
Internet www.kimmel.nl

KOERIERTJES

POPPENTHEATER

Kooman's Poppentheater speelt sinds 1969 elke woensdag en zaterdag om 14.30 uur kindervoorstellingen (5+) in het Statenkwartier. Bezoek een voorstelling met uw kind, kleinkind of verjaardagspartijtje.

**Frankenstraat 66, www.koomanspoppentheater.nl
070-3559305**

LESSEN OLIEVERF TECHNIEK

Atelier Ineke Toetenel,
Antonie Heinsiusstraat 37
Maandag dinsdag woensdag
11.00-13.30 of 19.30-22.00
**Informatie 070-523945 of
inekeschilderlessen@versatel.nl**

ROB DE WINTER – COMPUTER AUDIO VIDEO

Voor al uw oplossingen op computer en televisie gebied.
**Bekijk de website voor meer informatie.
www.rob-de-winter.nl
Of bel met rob de winter 06-47873066.**

HULP AANGEBODEN

Bent u opzoek naar een betrouwbare en hardwerken-
de werkster. Mijn hulp heeft nog tijd over. Referenties zijn
aanwezig
U kunt haar bereiken op: 06 161 182 61

WOONATELIER HORUS

25% KORTING OP MAAT GEMAAKTE VOUWGORDIJNEN.
bel, mail of kom langs voor een vrijblijvende offerte.
Openingstijden: donderdag t/m zaterdag 12-00 tot 17-00
en op afspraak.

**06 45424170, Breitnerlaan 107 Benoordenhout
WWW.HORUS-ATELIER.NL**

PROFESSIONAL ORGANIZER

Uw huis, administratie en planning op orde.
Wilt u dat? Bel
A professional organizer creates order in your home.
Please call
**Marjan Engels, 06-4626 1327,
www.marjanengels.nl**

WWW.CATAMARANSCHOOL.NL

Zeilkampen, surfkampen en weekendcursussen voor
jongeren. Privés, cursussen en groepsuitjes voor
volwassenen. Catamaranzeilen op zee is een ervaring
om nooit meer te vergeten!
**Locatie: Wassenaarseslag Wassenaar &
Zwarte pad Scheveningen**

HUISHOUDELIJKE HULP

Mijn nette en betrouwbare hulp heeft nog tijd over om u te
helpen in de huishouding (ook als oppas).
**U kunt haar bereiken op haar mobielnr:
06-43239349**

ONTWERP VOOR EEN CONGRESGEBOUW

Het was kort na de Tweede Wereld Oorlog. Dudok werkte aan zijn Wederopbouwplan. Hij vond dat bij het Gemeentemuseum ruimte moest komen voor een cultureel centrum: een concertgebouw, een congresgebouw en ook nog eens een schouwburg.

Tekst Abe van der Werff fotografie Abe van der Werff

Visionaire plannen brengen het vaak niet zo ver. Maar de gemeente Den Haag gaf in 1956 op basis van Dudok's ideeën opdracht aan architect Oud. De architect verenigde in zijn gebouw alle drie de culturele bestemmingen. Oud bracht die functies in één grote 'doos' onder, namelijk het rechthoekige gebouw dat we met zijn gele bakstenen onderbouw en blauwe opbouw allemaal kennen als het Nederlands Congresgebouw en nu als World Forum. Aan de zuidvleugel kwam de gele driehoekige toren van 17 verdiepingen. Een toren die het Congresgebouw prachtig markeert, een echt *landmark*. De aanleiding tot die toren was een hoge schoorsteen voor de verwarming van het complex. De architect gaf er zijn gedurfde vorm aan, maar eenmaal gerealiseerd paste een hotel er niet in. De schoorsteen in de toren wordt sinds kort niet meer gebruikt en dat gaf ruimte om nieuwe plannen voor de toren te ontwikkelen. De bedoeling is nu dat de toren alsnog geschikt wordt gemaakt voor een hotel. Aan de noordvleugel voegde Oud twee bioscopen toe, gebouwdelen die al weer jaren terug zijn verwijderd.

Grote gebouwen beïnvloeden de ervaring van de wijk

Het Congresgebouw was de tweede grote architectonische toevoeging binnen het Statenviertel. De bouw van het

Gemeentemuseum in de jaren dertig was de eerste ingreep. Het was er toen de tijd niet naar om als bewoner te morren. Luid protest klonk pas ruim zeventig jaar later door de bouw van Europol en inmiddels ook nog eens Eurojust. Het verschil in schaal van deze zeer grote gebouwen en de woningen in het Statenviertel, met hun fijn gedetailleerde gevels, is fors. Nu het eenmaal zo is komt de vraag op of de wijk zich nog steeds

“Oud bracht alle drie de culturele bestemmingen in één grote ‘doos’ onder, namelijk het rechthoekige gebouw dat we allemaal kennen als het Nederlands Congresgebouw en nu als World Forum.”

aangetast voelt. Die vraag laat niet iedereen onberoerd. De aanwezigheid van het Gemeentemuseum zal iedere bewoner van het Statenviertel met trots vervullen. Een parel voor de wijk en het mooiste museum van Nederland. Hoe kijken bewoners naar het World Forum dat recent een ingrijpende opknappbeurt kreeg? Het wijkbestuur hield daar eind 2016 een

Ingang tot het gebouw

gezellige en zeer druk bezochte bijeenkomst voor bewoners. Daar hoorde je geen woord van kritiek op World Forum, alleen maar lof op de fraaie voorzieningen en de vriendelijke medewerkers. En dat was terecht, want World Forum spant zich inderdaad in voor een prettige verhouding met bewoners van het Statenkwartier.

Hoe kijkt de directeur van World Forum naar zijn gebouw?

Genoeg redenen eens in gesprek te gaan met directeur Michiel Middendorp. Bij de geheel vernieuwde hoofdingang werd ik meteen opgevangen door de beveiliging. Er waren congressen gaande en ik had geen badge om, vandaar. Er moest worden getelefoneerd. Al gauw stond Michiel Middendorp naast me. Ja, de tijden veranderen, zei hij met snel begrip voor mij, die het gebouw al vanaf de oprichting kent. Internationale congresgangers willen zich beschermd voelen, dat vereist het nodige toezicht. Middendorp is general manager ofwel algemeen directeur van World Forum. Uit zijn mond klinkt af en toe een in het Engels geformuleerde naam. Het vakgebied van internationale congressen kan je misschien het beste vergelijken met het hotelwezen: sterk op de klant gericht beleid met een duidelijke rol voor marketing en branding. Dat moet wel gevolgen hebben voor de organisatie.

Het Congresgebouw kent een woelige geschiedenis met een financieel slechte afloop. De gemeente was de eerste eigenaar, verkocht het later aan een particuliere onderneming en is sinds 2013 opnieuw eigenaar. Dat ging niet zo maar. Het was duidelijk dat het niet meer bij het oude kon blijven. Sterker nog, het roer moest echt helemaal om. De gemeente ging akkoord met een nieuwe organisatievorm en de naam veranderde mee. Er kwam een budget beschikbaar van 28 miljoen euro voor een eenmalige investering in vooral bouwtechniek. Het meeste werk is nu achter de rug. De nieuwe organisatie werkt met marktconforme tarieven en de gemeentelijk eigenaar hoeft voortaan niet meer in tekorten bij te passen. Dat moet een ingrijpende omslag zijn geweest!

Een totaal nieuwe aanpak

Ik vraag aan de directeur naar de kern van de verandering. Hij

gaat er even voor zitten. Er werken nu andere mensen en het begrip 'dienstverlening' zit als het ware in hun genen. Qua omvang is de organisatie gehalveerd en draait nu als een tierelier. De opdrachtgever is de baas. De gast heeft het voor het zeggen. Dat zijn de uitgangspunten. Ook toen er de laatste twee jaar nog volop aan het gebouw werd gewerkt kon je al concluderen dat medewerkers het begrip 'hospitality industry' beheersen. Dat betekent dat zij steeds bezig zijn de dienstverlening op een nog hoger niveau te brengen. Ze gaan ook internationaal de concurrentie aan op 'totaal beleving'. Ze verkopen congressen in het buitenland door Den Haag te kenschetsen als rustige stad aan zee voor Vrede en Recht, en Amsterdam als drukke stad voor feest. Amsterdam kan natuurlijk best een goede keuze zijn, het hangt af van de aard van het congres.

Rendement, wat betekent dat bij World Forum?

Bij Publiek - Private Samenwerking werken overheid en bedrijven samen. Zij sluiten daarvoor samen een contract. Dit is ook bij World Forum het geval. Daarom is World Forum als een private exploitant te zien. Het is dan ook een commercieel bedrijf. Maar wel een bedrijf met twee economische belangen: World Forum zorgt voor de exploitatie en is tegelijk de economisch-publieke partij. Stel de waarde van World Forum op een 250 miljoen euro en kijk vervolgens naar de recente investering van 28 miljoen uit publieksgeld, dan is de voor de hand liggende vraag welk rendement deze investering eigenlijk oplevert.

Michiel Middendorp: wij veroorzaken een flinke economische impact omdat we voor banen zorgen en voor zoveel mogelijk internationale meerdaagse congressen. Dat heeft een belangrijke gebruikswaarde tot gevolg. Kijk, zegt hij, ik bedoel dit: Een congresganger besteedt zo'n 300 tot 400 euro per dag in de stad. Hij neemt een taxi, heeft een hotelkamer dichtbij het congres, bezoekt restaurants, koopt in buurtwinkels, bezoekt musea, oriënteert zich ook op kunst en cultuur, gaat misschien naar het strand en zit graag op een terrasje. Het Statenkwartier heeft op al deze onderwerpen heel veel te bieden. Dat geheel noemen we dan 'gebruikswaarde' en ja, dat is een puur economische term.

Foto: World Forum

De gebruikswaarde gaat in werkelijkheid nog verder want World Forum doet zo lokaal mogelijk zijn inkopen en wanneer bijvoorbeeld een specialist op vormgeving nodig is, kijkt men eerst eens bij de Cabellero Fabriek (het bedrijfsverzamelgebouw op de Binckhorst voor creatieve en innovatieve geesten). Zo is er dus een bepaalde wisselwerking tussen het bedrijf World Forum en de gemeenschap in de regio, met name het Statenkwartier. En er is een hechte samenwerking met het gemeentebestuur ontstaan. World Forum als vrije exploitant, maar wel op basis van dezelfde doelen die de gemeente zich stelt.

“Zou de algemeen directeur kunnen denken aan verdere uitbreiding van zijn gebouw?”

Nee, luidt het prompte antwoord, dat is echt niet nodig. En, voegt hij er verrassend aan toe, als ik een congresgebouw opnieuw zou mogen neerzetten, dan kies ik voor dezelfde locatie en voor dezelfde basisgedachten waarmee ooit architect Oud van start ging.”

Voor het eerst dat een redacteur mij serieus neemt als het over economische aspecten gaat, verzucht de directeur. Graag gedaan, Michiel.

Bouwkundige ingrepen

Er is vroeger al veel aan het Congresgebouw vertimmerd. Er kwam een Statenhof naar ontwerp van architect Flip Rosdorff. Die hal floreerde maar moest na jaren toch verdwijnen. Dezelfde architect maakte een hotel en schoof dat in het gebouwencomplex van Oud. Dat werd Novotel. Vooral de wetenschappelijke congressen hebben behoefte aan expositieruimten, er moeten ook standhouders kunnen staan. Na het verlies van de Statenhof kwam de vraag naar nieuwe ruimte verder onder druk. Het huidige management koos toen voor het dichtmaken van de ruimte onder de grote luifel van de ingang. Architectonisch niet zo fraai, want dat ging ten koste van de grandeur van die mooie entree. Maar het ontstaan van deze extra ruimte hielp de organisatie net over een drempel heen om de aanhoudende vraag naar meer congressen positief te kunnen beantwoorden. Dit gunstige effect is terug te vinden in een hoger rendement van World Forum, zegt Michiel Middendorff.

Het gebruik van de grote zaal als concertzaal blijft goed mogelijk, maar behoort duidelijk niet tot de *core business*. De functie voor kunst en cultuur omvat slechts een 5% van de totale omzet, ook al krijgen sommige theaterproducties een geweldige publieke respons. Het auditorium telt maar liefst 2161 zitplaatsen en is daarmee het grootste in Nederland (als je elders de zitplaatsen achter het podium niet meetelt, zegt Middendorff met een knipoog).

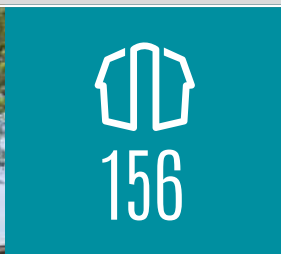
Zou de algemeen directeur kunnen denken aan verdere uitbreiding van zijn gebouw? Nee, luidt het prompte antwoord, dat is echt niet nodig. En, voegt hij er verrassend aan toe, als ik een congresgebouw opnieuw zou mogen neerzetten, dan kies ik voor dezelfde locatie en voor dezelfde basisgedachten waarmee ooit architect Oud van start ging.

Foto: World Forum

70 % ALREADY LEASED!

**ONE
FIVE
SIX**
MINUTE AWAY FROM WORLD FORUM, RESTAURANTS AND SHOPS
MINUTES AWAY FROM THE BEACH
MINUTES AWAY FROM THE HEART OF THE HAGUE

**EISENHOWERLAAN 156
STATENKWARTIER - THE HAGUE**

LUXURY APARTMENTS AVAILABLE NOW

Two- and three-room apartments 70 – 100 m²
Including a fully equipped kitchen and a luxury bathroom
Prices from € 1.050,- per month excluding parking and service cost

Stena Realty
STENAREALTY.NL

INFORMATION: NELISSE MAKELAARSGROEP
TEL: 070 350 1400 • NELISSE.NL

NELISSE
MAKELAARSGROEP

HOUTRUST

HEERLIJK UIT ETEN BIJ HOUTRUST SQUASH

**HOOFDGERECHTEN
VANAF € 9,50**

**Natuurlijk bent u ook van harte welkom
als u niet gesport heeft!**

**NO SPORT TODAY?
DINE WITH US
ANYWAY!**

Onze keuken is open van maandag t/m vrijdag van 17:30 tot 21:30 uur. Check de menukaart op houtrust.nl
Laan van Poot 18 • Den Haag • 070 363 51 69 [facebook.com/houtrustsquash](https://www.facebook.com/houtrustsquash)

“WIJ WILLEN MENSEN EEN ZACHTE EN WAARDIGE DOOD GEVEN”

“Iedereen heeft van nature een sterke doodsangst. Hoe erg moet het dan met je zijn als je om euthanasie vraagt?” Dit vroeg een arts van de Levenseindekliniek zich eens af. Zijn bedenking verwijst naar het maatschappelijk debat dat over euthanasie wordt gevoerd. Niet eerder werd er in onze samenleving zoveel gedebatteerd over leven en sterven.

Tekst Jan Bron Dik en Abe van der Werff Fotografie Abe van der Werff.....

Het kabinet wil stervenshulp bij 'voltooid leven' toestaan. Mensen met een 'voltooid leven' moeten wettelijk de mogelijkheid krijgen om hun leven met medicijnen te beëindigen, begeleid door een speciale 'stervenshulpverlener'. Dat schreef het kabinet op 12 oktober jl. in een brief aan de Tweede Kamer. Het voorstel volgde na jaren van discussie, burgerinitiatieven, proefballonnen, rechtszaken en onderzoekscommissies. In de visie van het kabinet mogen 'oudere' mensen met een consistente en weloverwogen doodswens - ook als ze niet ziek zijn - straks met hulp van een hulpverlener een dodelijk middel innemen. Familie mag daarbij aanwezig zijn, maar niet het middel geven. Een speciaal opgeleide stervenshulpverlener en een onafhankelijk deskundige beoordelen of de doodswens geen opwelling is of dat er oneigenlijke druk van de familie meespeelt. Het gaat nadrukkelijk niet om euthanasie, waarbij sprake is van ondraaglijk en onbehandelbaar lijden en artsen actief een rol spelen. In deze gevallen van 'voltooid leven' is sprake van 'lijden aan het leven'.

De organisatie Levenseindekliniek

Zulke aanmeldingen voor euthanasie, op grond van ondraaglijk en onbehandelbaar lijden, komen in Nederland onder meer binnen in Den Haag, in het Statenkwartier, op het kantoor van de Levenseindekliniek aan de Eisenhowerlaan 104. De kliniek is de enige in ons land die zich alleen richt op euthanasie, maar er zijn natuurlijk heel veel huisartsen die dat ook doen. De naam is wat verwarrend want de Levenseindekliniek is niet een instelling (gebouw) waar zorg verleend wordt. Het is een netwerk van artsen en verpleegkundigen, woonachtig in alle delen van Nederland. In teams van één arts en één verpleegkundige onderzoeken zij een euthanasieverzoek. Dit gebeurt door gesprekken te voeren met de hulpvrager. Als aan de eisen die de euthanasiewet hieraan stelt wordt voldaan, voert dit team het euthanasieverzoek uit.

Met enige regelmaat melden zich mensen bij de Levenseindekliniek met een euthanasieverzoek op grond van 'voltooid leven'. Niet altijd kunnen zij geholpen worden, omdat een medische grondslag voor het lijden ontbreekt. Toch lukt het in veel gevallen wel aan hun verzoek te voldoen. De stapeling van ouderdomsklachten waaronder ze vaak ook lijden biedt dan de mogelijkheid euthanasie te geven.

Wat betekent dat, voltooid leven?

Al jaren is er discussie over het toestaan van 'voltooid leven' als

Levenseindekliniek aan de Eisenhowerlaan

basis voor euthanasie, bijvoorbeeld door de actiegroep 'Uit Vrije Wil' die hierover in 2010 een burgerinitiatief organiseerde, ondersteund door bekende Nederlanders als Hedy d'Ancona en Frits Bolkestein. Van belang was ook het ontslag van rechtsvervolging in hoger beroep in 2015 van Albert Heringa. Hij leverde dodelijke medicijnen aan zijn 99-jarige stiefmoeder Moek die klaar met het leven was.

Eerder vorig jaar concludeerde een Commissie van Wijzen echter dat de huidige euthanasiewet niet zou moeten worden verruimd vanwege een 'voltooid leven'. De commissie-Schnabel, in 2014 ingesteld door minister Schippers om te onderzoeken of de juridische mogelijkheden voor hulp bij zelfdoding moesten worden uitgebreid, zag geen noodzaak om de bestaande euthanasiewet aan te passen. De Coöperatie Laatste Wil en de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE) pleitten daarna voor een proef met een laatste-wil-middel, een dodelijke pil, voor mensen vanaf 75 jaar.

“Een wilsonbekwame patiënt kan in zijn persoonlijkheid veranderd zijn.”

In 2016 kregen tot oktober 357 mensen euthanasie van de Levens-eindekliniek. In totaal ligt het aantal euthanasie toepassingen in Nederland op 5.500 (cijfers over 2015). Opvallend is het aandeel van mensen met een stapeling van ouderdomsklachten, een vijfde van het totaal. Het kabinetsvoorstel om mensen tegemoet te komen die wel een 'voltooid leven', maar geen ernstige ouderdomsklachten hebben roept bij de Levens-eindekliniek zeer veel vragen op. Zij bezint zich momenteel op een reactie op het kabinetsvoorstel. Maar de Levens-eindekliniek juicht het toe dat het kabinet werkt aan een oplossing voor deze mensen. Zij ziet hoezeer deze ouderen vaak gebukt gaan onder dit 'existentieel lijden' en hoe begrijpelijk hun euthanasiewens daarmee is. Ondertussen gaat haar dagelijkse werk gewoon door. Sinds haar start in maart 2012 heeft de Levens-eindekliniek een sterke toename gezien van het aantal medewerkers. Op dit moment zijn er meer dan vijftig teams van artsen en verpleegkundigen. In totaal zijn, inclusief bestuursleden, verder ruim 150 mensen actief in de Levens-einde-kliniek. Alleen door de grote groei van het aantal teams is de sterke stijging van het aantal hulpvragen, tot 1796 eind 2016, te verwerken.

Levens-einde en de kliniek

Graag wilde de redactie van de Statenkoerier eens een bezoek brengen aan de Levens-eindekliniek om te horen hoe dit in de praktijk werkt. Ze maakt geen reclame voor haar werk en is terughoudend in de publiciteit. Op 1 maart 2017 bestaat de instelling vijf jaar. Dat wordt gevierd met een mini-symposium waarop onder andere minister Schippers van Volksgezondheid haar visie geeft op euthanasie. We praten met Steven Pleiter, directeur van de Levens-eindekliniek. Hij is gewend om rustig maar niets verbloemend over leven en dood te praten. Ruim vijf jaar geleden vond de organisatie dit leegstaande pand aan de Eisenhowerlaan, een verlaten abortuskliniek met acht patiëntkamers. Zo zou ook aan wettelijke eisen worden voldaan. De keuze viel op een grote stad omdat men beducht was dat in een plattelandsgemeente het werk wel eens moeilijker zou kunnen uitvallen. In de afgelopen jaren is er echter nooit een demonstratie tegen de instelling gehouden. Steven Pleiter ruimt meteen

een verwarrend misverstand op. Niemand sterft in dit huis. Ja, de naam is Levens-eindekliniek. Maar de meeste mensen sterven liever thuis of in een hospice. Dat had de organisatie aanvankelijk anders ingeschat en zo bleef de niet helemaal toepasselijke naam. Het gebouw dient als landelijk bureau van de organisatie. Daarom werd al gauw de helft van het gebouw aan de eigenaar teruggegeven, daar zetelt nu een advocatenkantoor. We halen enigszins opgelucht adem. Het gebouw gaf door zijn naambord toch verstilling en dood aan? Gevoelsmatig maakt het ons echt wel uit nu we wat meer van de bedoeling weten.

Procedure

Wat is de kerntaak van de Levens-eindekliniek? Het onderzoeken van concrete vragen om euthanasie omdat de eigen arts niet bereid of in staat is hiertoe over te gaan. Stel, een patiënt krijgt van zijn arts te horen dat hij is uitbehandeld. Uitbehandeld, een heel naar woord. Het betekent dat de dood onafwendbaar is geworden, niets helpt meer. Deze patiënt wordt naar huis gestuurd en dat is wat hij vaak ook verlangt.

Euthanasie is wettelijk toegestaan als de laatste levensfase met uitzichtloos en ondraaglijk lijden gepaard gaat. Van de opgegeven kankerpatiënten kiest zo'n 10% voor deze dood. Let wel, er moet altijd een schriftelijk verzoek van de patiënt zelf zijn. Via de website van de Levens-eindekliniek is een formulier te downloaden. Ja, om door euthanasie afscheid van het leven te willen nemen is in Nederland eerst een ingevuld formulier nodig. En dat is maar goed ook, want door maar liefst tien pagina's met vragen te beantwoorden voorkom je allerlei akelige situaties. Daarna zal een arts en een verpleegkundige de patiënt thuis meerdere keren onderzoeken.

Zijn dit nog relatief eenvoudige gevallen, er doen zich helaas veel complexe situaties voor. Pleiter spreekt bedachtzaam over de geweldige eenzaamheid bij mensen die hun leven voltooid vinden, maar niet meteen voor euthanasie in aanmerking komen. Of wanneer een patiënt door dementie wilsonbekwaam is geworden. Stelde hij misschien eerder een wilsverklaring op dan is dat beslist nog geen garantie op toepassing van euthanasie. Een wilsonbekwame patiënt kan namelijk in zijn persoonlijkheid veranderd zijn en nu een andere mening hebben dan toen. Het is dus zaak om bij dreigende dementie op tijd een gesprek over euthanasie te houden. We praten daarom verder over zorgvuldigheid.

Eisen van zorgvuldigheid

De euthanasiewet heeft een aantal zorgvuldigheidseisen opgesteld waarvan de eerste luiden:

- De arts moet de overtuiging hebben gekregen dat het verzoek vrijwillig en weloverwogen is en dat de patiënt uitzichtloos en ondraaglijk lijdt.
- De arts moet de patiënt hebben voorgelicht over diens situatie en zijn vooruitzichten, vervolgens is de patiënt samen met de arts tot de overtuiging gekomen dat er geen redelijke andere oplossing is.

Het denken is in beweging

We zijn door dit gesprek met de directeur geraakt. Het denken over de dood en de mogelijkheid van euthanasie is niet meteen wat je dagelijks bezig houdt. Dus schuif je het voor je uit. Wie maakt uiteindelijk van euthanasie gebruik? Bijna alleen maar blanke, doorsnee Nederlanders. Het leidend beginsel bij

euthanasie ligt dicht tegen het christelijke aan: naastenliefde, barmhartigheid. Van de dagbladen is Trouw het meest kritisch ten opzichte van het beleid voor euthanasie en zijn de christelijke politieke partijen ronduit tegen of nog zoekend naar een goed afgewogen oordeel. De andere partijen steunen het beleid dat nog maar een paar jaar geleden leidde tot wetgeving en nu al tot zorgvuldig gekozen, brede toepassing. Veel mensen willen nu zelf kunnen uitmaken hoe en wanneer de laatste levensfase zal verlopen. Els Borst kijkt ons op een fraaie foto aan de muur glimlachend aan. Dus algemeen aanvaard? Met een advertentie in NRC in februari jl. vinden 220 artsen – waaronder SCEN-artsen – dat mensen met een vergevorderde vorm van dementie te eenvoudig euthanasie kunnen krijgen. Zij willen “een dam opwerpen”

en een discussie starten over euthanasie bij dementerenden. Euthanasie blijft een uiterst kwetsbaar en levendig onderwerp.

De KNMG (Koninklijke Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst) kan artsen ondersteunen die te maken krijgen met verzoeken om euthanasie of hulp bij zelfdoding. Dit gebeurt via het programma Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland (SCEN). Binnen dit programma worden huisartsen, medisch specialisten en specialisten ouderengeneeskunde opgeleid om deskundig en onafhankelijk steun en consultatie te geven. Euthanasie valt onder de Nederlandse gezondheidszorg.

“Niets verbloemend over leven en dood praten.”

Directeur Steven Pleiter

TOP 3
BEST BEOORDEELDE
MAKELAARSKANTOREN
DEN HAAG - 2016
(BRON FUNDA 2016)

9,3
funda
powered by nvm

 Korff de Gidts
Makelaardij

Van Boetelaerlaan 1 | Den Haag | T 070 - 355 84 00 | www.korffdegidts.nl

ITALIA
Auto
CORSE

Specialist in **Alfa Romeo**
Onderhoud **Fiat** en **Alfa Romeo**
APK keuringen (*alle merken*) RDW-erkend
Schadeherstel (*alle merken*)
Verkoop nieuwe en gebruikte Alfa Romeo's

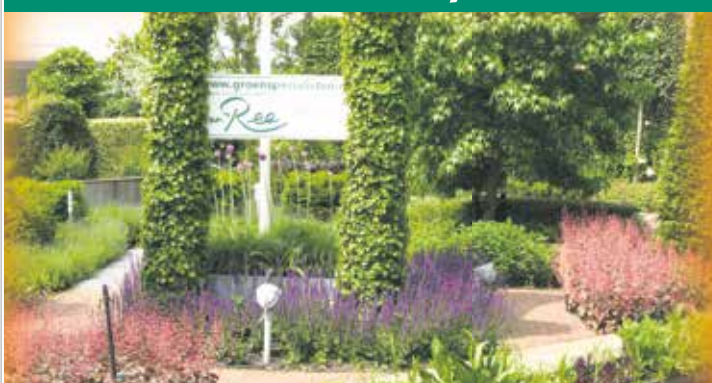
Alfa Romeo

Sonostraat 80 - 90, 2581 VP Den Haag.
Telefoon 070 - 354 18 42

www.italiaautocorse.nl

Tuin inrichten, renoveren of onderhouden...

 van Ree
GROENSPECIALISTEN

Ontwerp, inrichting en onderhoud
van tuinen en groenvoorzieningen.

Voor meer informatie:
www.groenspecialisten.nl
Voorburg/ Pijnacker • Telefoon: **015 - 361 09 78**

EXCLUSIEF
GESELECTEERD.NL

DE TUINEN
VAN
APPELTERTN

GROEN
KEUR®
GECERTIFICEERD
BEDRIJF

“JE KRIJGT ER ZOVEEL VOOR TERUG”

Tekst Jan Bron Dik fotografie Abe van der Werff

Bijna de helft van alle Nederlanders van vijftien jaar of ouder zette zich vorig jaar tenminste één keer in als vrijwilliger. Het aandeel vrijwilligers is het hoogst onder 35- tot 45-jarigen (58 procent). Deze leeftijdsgroep, met vaak schoolgaande kinderen, is vergeleken met andere leeftijdsgroepen zeer actief op scholen en sportverenigingen. Mensen boven de 55 jaar zetten zich juist meer in voor organisaties op het gebied van verzorging en kerk of levensbeschouwing, en ook meer voor culturele activiteiten en hobby's. Van de 65-plussers doet 43 procent vrijwilligerswerk en een op de drie 75-plussers is vrijwilliger. Vrouwen zetten zich veelal in op scholen, verzorging en verpleging, mannen zijn vaker actief voor de sportvereniging, hobbyclub of gezelligheidsvereniging en buurtwerk. Mannen meldden zich vorig jaar even vaak als vrijwilliger als vrouwen.

Tot zover de droge cijfers van het CBS. Maar wat gaat hierachter schuil, wie zijn deze vrijwilligers? Wat doen ze en waarom? De redactie van de Statenkoerier wil een concreet gezicht geven aan een aantal vrijwilligers in onze wijk. In dit nummer: Simone Timme, vrijwilliger bij de Museonwinkel. Het Museon is een museum voor cultuur en wetenschap en wil zijn bezoekers inspireren om de wereld te ontdekken en met respect te behandelen. De vele tentoonstellingen en activiteiten gaan over de mens en onze wereld, de aarde. Het Museon heeft tal van collecties op het gebied van geologie, biologie, geschiedenis, archeologie, natuurkunde, techniek en volkenkunde. Het Museon richt zich in het bijzonder op de jeugd en het onderwijs.

Museonwinkel

Alweer vijf jaar werkt Simone Timme (1950) als vrijwilliger drie weken van elke maand een dagdeel in de winkel van het Museon. "Ik doe daar verkoop maar ook voorraadbeheer en maak deel uit van een groep van 35 vrijwilligers die dit bij het Museon doen. De museumwinkel wordt steeds door twee mensen bemand. Een dagdeel winkeldienst draaien houdt in om voordat het Museon opent om 11 uur de winkel startklaar te maken. Om 2 uur neemt een ander tweetal vrijwilligers de winkeldienst over, tot de sluiting om 5 uur." Behalve de verkoop in de winkel zorgen de vrijwilligers ook voor het beprijsen van nieuwe artikelen en het aanvullen van de voorraad. Het werkrooster is ruim tevoren bekend en al eerder heeft iedereen ook ruim tevoren zijn voorkeursdagen opgegeven, wanneer zij niet kunnen en wanneer ze met vakantie zijn."

“Simone had tevoren niet gedacht haar vrijwilligerswerk zo leuk te vinden. In de winkel natuurlijk het werken met mensen, maar ook het onderlinge contact.”

Simone Timme

Geeft dat nooit problemen? "Nee hoor", zegt Simone beslist. "Dat gaat in goede harmonie en bovendien kun je ook onderling ruilen." Maar zijn het dan wel vaak dezelfde koppels die winkeldienst draaien? "O nee, maar mocht je echt liever niet met iemand samenwerken, dan is het ruilen daar ook handig voor."

Simone is een leuke, hartelijke vrouw, die positief in het leven staat en van alles onderneemt. Vanaf haar achttiende jaar al woonde zij met haar man in onze wijk, de laatste 39 jaar in de Van Slingelandtstraat. Als moeder van twee zoons en een dochter kwam zij er 21 jaar geleden alleen voor te staan toen haar man overleed. Nu is zij een gelukkige oma van vier kleinkinderen. Vanaf 1981 werkte Simone parttime, eerst op de kinderafdeling van het Bronovo-ziekenhuis en later bij een kraambureau. Dat werk heeft ze lang en met veel plezier gedaan. "Het contact met mensen vond ik erg fijn. Ik kan ook goed alleen zijn hoor, maar ik ben meer een sociaal dier." "Verzorging doe ik nu eigenlijk ook, maar in de vorm van dienstverlening in de winkel van het Museon. Mensen vinden het fijn als een kadootje leuk wordt ingepakt. Ook als je ze aardig te woord staat."

"Onze groep vrijwilligers doet zelf de inkoop voor de winkel, onderling verdeeld naar boeken, kaarten, mineralen en speelgoed. Natuurlijk wordt er in onze groep over de invulling daarvan dan wel 's gemopperd." Ze lacht: "dat is vrouwen eigen, maar wordt altijd weer in der minne geschikt." Vrouwen? "Ja, inderdaad. Onze groep vrijwilligers kent geen enkele man. Er is er wel 's eentje geweest maar mannen vinden ons werk kennelijk niet leuk. Meestal is het wel voldoende druk in het Museon maar er zijn dagen dat het stil is en er bijna niets verkocht wordt. Tja, dat vinden vrouwen blijkbaar minder erg, want die praten dan wel met elkaar."

En praten met Simone is geen straf, integendeel. Ze vertelt honderduit. In haar jeugd kwam ze nooit in een museum. "Nee, zo ben ik niet opgevoed, die interesse kwam pas later door contact met anderen. Nu bezoek ik veel musea." Een goede kennis vroeg

haar nadrukkelijk om vrijwilliger in het Museon te worden. "Maar dat leek mij niks" zegt Simone. "Ik heb het zeker een jaar afgehouden. Pas na lang aandringen dacht ik, ach laat ik het 's proberen, ik zie wel." Simone had toen inmiddels ook meer tijd.

Mannen welkom

Er is dan wel een grote groep van ruim 35 vrijwilligers bij Museon, toch zijn er nog steeds nieuwe mensen, en vooral graag mannen, nodig. "Ja graag, men kan zich aanmelden bij Dick van der Krogt of Frits Steenbruggen." Dick is de voorzitter van de vereniging Vrienden van het Museon en Omniversum, zoals die volledig heet. Het Omniversum ligt naast het Museon, en is een groot-beeldfilmtheater waar films op een koepelscherm geprojecteerd worden. Frits is de manager van de Museonwinkel. "Dick en Frits zijn de enige mannen in onze groep", lacht Simone. "Na een gesprek met deze mannen bekijken we of je geplaatst kunt worden voor een wederzijdse proefperiode van twee maanden. Hoogst zelden gebeurt het dat het met iemand niet klikt. Onze jongste vrijwilliger was 40, de oudste is 80-plus." "Het werk in de Museonwinkel vind ik bijzonder leuk", concludeert Simone. "Wel is het tegenwoordig voor ons als vrijwilligers lastiger om kinderen te corrigeren zonder dat de ouders zich aangesproken voelen. Als bijvoorbeeld hun kinderen met onze spullen smijten of ze kapot maken. En dat gebeurt steeds vaker."

Simone had tevoren niet gedacht haar vrijwilligerswerk zo leuk te vinden. In de winkel natuurlijk het werken met mensen, maar ook het onderlinge contact. "En verder krijg je ook nog extra's. De gemeente Den Haag geeft vrijwilligers jaarlijks punten voor goedkope entrees, plus vrijkaartjes. Museon-vrijwilligers krijgen bovendien van de vereniging Vrienden van het Museon en Omniversum uitnodigingen voor openingen en tentoonstellingen." Het Omniversum heeft ook een winkel, maar kent geen vrijwilligers. Elk kwartaal komen de Museon-vrijwilligers bijeen. "Wij worden dan geïnformeerd over nieuwe activiteiten en wat er speelt bij het Museon en het Omniversum. Als vrijwilliger krijg je er zoveel voor terug! Ik ben erg verbaasd dat ik het zo leuk vind."

KOERIERTJES

ENTHOUSIASTE VRIJWILLIGERS GEZOCHT
MUSEUM BEELDEN AAN ZEE zoekt enthousiaste vrijwilligers. **Voor informatie kunt u mailen met Jacquelin van Schaik:**
vanschaik@beeldenaanzee.nl of via onze website: <http://beeldenaanzee.nl/vrijwilligers/>

HUIS IN UMBRIE TE HUUR
Ons huis in Umbrie is te huur, gel. tussen meer van Bolsena en Orvieto, prachtige omgeving, veel uitstapjes mogelijk, Florence en Rome circa 1,5 uur.
fiavanos@hotmail.com
06 52342772

APPARTMENT FOR RENT
Beautiful first floor apartment for rent min. 3 month. Large living space and prof. kitchen, sleep. room, bathroom. 200 meter to the beach.
Free from march. € 1400,-
Phone 06-24504757 Violet and Wouter Udo

HIER HAD UW KOERIERTJE KUNNEN STAAN
Dertig woorden voor dertig euro om heel het Statenkwartier te melden wat u zoekt of aanbiedt.
Mail Mirjam Kroemer:
kroemer@kpnmail.nl

Arent Nederlof Hans Korff de Gidts Carolus Delbeek

Koninginnegracht 34
2514 AC Den Haag
070 - 302 25 25

E-mail: info@oosterhofmakelaars.nl
Website: www.oosterhofmakelaars.nl

Aankoop en Verkoop Huur en Verhuur Taxaties

Sales and purchase services Appraisals Rentals Consultancy

Meesters in Makelen
óók in het Statenkwartier!

Met passende zorg, langer
zelfstandig en thuis bij Oldael

Zorggroep Oldael beheert twee woonzorgcentra in goede wijken in Den Haag, met ruime appartementen, een eigen keuken en begeleiding, zorg en verpleging op maat. U bent van harte welkom voor een rondleiding in **Aelbrecht van Beijeren** (Benoordenhout) en **Oldeslo** (Duttendel).

Bel voor een afspraak of meer informatie met onze cliëntadviseur op **070 - 530 05 08**

www.oldael.nl

PC LOOPT NIET LEKKER? Tijd voor PC Refresh! 😊

- Pc + laptop reparatie**
- Computerverkoop**
- Apple reparatie**
- Hulp op locatie**

Voor elke pc of laptop een oplossing, particulier, ZZP én MKB!

**Gratis
diagnose!**

070 220 00 01

www.pcrefresh.com

**VRIENDEN VAN
MUSEON EN
OMNIVERSUM**

De winkel van het Museon is geheel vernieuwd en hoewel verplaatst van de hal naar het museum zelf, nog steeds direct bereikbaar vanuit de hal.

Kom vooral eens langs om te kijken.
En bent u op zoek naar een cadeau of naar een leuke ansichtkaart kom dan zeker langs.

Museon Stadhouderslaan 37

De winkel is open van dinsdag t/m zondag van 11.00 - 17.00 uur
(en op maandag tijdens de schoolvakanties).

Service nummers

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Scheveningseweg 303
www.denhaag.nl/contact
 Tel: 14070

Wijkagent

henry.stegehuis@haaglanden.politie.nl

Welzijn Scheveningen

Algemeen Maatschappelijk Werk
 en ouderenadviseurs
 Tel: 070 - 416 20 20
 Website: www.welzijnscheveningen.nl

Dienstenwinkel

Tel: 070 - 360 14 65

Algemene burenhulp (gratis)

Tel: 070 - 262 99 99

Wijk- en Dienstencentrum Couvéehuis

Frankenslag 139
 Tel: 070 - 3500694
<http://www.welzijnscheveningen.nl/statenkwartier/couveehuis>

Wijkbus Groot Scheveningen

Tel: 070 - 3385495 / 070 - 3385496

Spoedeisende huisartsenhulp SMASH

Maandag t/m donderdag 17.00 - 08.00 uur
 Weekeinde: vrijdag 17.00 uur tot
 maandag 08.00 uur. Tel: 070 - 3469669

Dienstdoende apotheken

Tel: 070 - 3451000

Tandartsdienst

Spoedgevallen nacht - weekend
 Tel: 070 - 3110305

Dierenartsen weekenddienst

Spoedgevallen nacht - weekend
 Tel: 070 - 3110307

DANK AAN ONZE VRIENDEN VAN HET STATENKWARTIER

Het bestuur van het Wijkoverleg Statenkwartier bedankt alle donateurs van de Stichting Vrienden van Statenkwartier voor hun financiële steun in de afgelopen periode.

Het Wijkoverleg Statenkwartier draait op vrijwilligers, die via commissies, werkgroepen of anderszins, veel tijd steken in het behoud van het historische karakter en de leefbaarheid van onze wijk. Het voor de activiteiten benodigde geld komt deels van de gemeente. Voor het overige is het wijkbestuur afhankelijk van donateurs.

Het karakter van onze wijk uniek. Daarom is het meer dan de moeite waard om dat zo te houden. Mede dankzij steun aan de Stichting Vrienden van het Statenkwartier steun kan het bestuur van het Wijkoverleg zich in blijven zetten voor uw belangen.

Wilt u ook de Stichting Vrienden van Het Statenkwartier steunen, maak dan een donatie over naar gironummer NL85 INGB0000175903.

Adverteren in de Statenkoerier?

Formaten (breed x hoog) en tarieven per plaatsing:

1/1 pagina	185 x 251 mm	€ 550,00 (omslag € 750,00)
1/2 pagina	185 x 123 mm	€ 375,00 (omslag € 550,00)
1/2 pagina	90 x 251 mm	€ 375,00 (omslag € 550,00)
1/3 pagina	185 x 80 mm	€ 250,00
1/3 pagina	90 x 165 mm	€ 250,00
1/6 pagina	90 x 80 mm	€ 120,00

Jaarcontract(1/1-31/12)

20% korting + gratis vermelding/banner op de website.

Koeriertje

€30,- (max.30 woorden, z/w, geen logo)

Banner op website

€120,- p/j of een deel daarvan.

Mail voor meer informatie: kroemer@kpnmail.nl

Vele activiteiten

WIJK- EN DIENSTENCENTRUM HET COUVÉEHUIS

Het Couvéehuis heeft een enorm activiteiten aanbod voor alle leeftijden. U kunt hier terecht voor cursussen op het gebied van oa. taal, creativiteit, sport en spel en muziek, zang & dans.

Tekst Menno de Groot fotografie Welzijn Scheveningen

Ook is het Couvéehuis een ontmoetingsplek voor verschillende doelgroepen. Mantelzorgers voor dementen maar ook oudere hoger opgeleiden komen regelmatig bij elkaar om informatie en tips uit te wisselen.

Voor een heel bescheiden bijdrage kunt u deelnemen aan het Diner Couvé (€5), Diner Couvé zondagmaaltijd (€6,50) of een lunch (€3,50)

Ruimte voor buurtinitiatief

Buurtbewoners kunnen gebruik maken van de ruimtes voor een leuk initiatief zoals een lezing, een cursus of een workshop. Ook kunnen buurtbewoners ruimtes huren voor familiefeesten, vve-vergaderingen e.d.

Info hierover bij locatiemanager Marja Verhoeve.

Vrijwilligers gezocht

Bent u geïnteresseerd in vrijwilligerswerk, kom dan op dinsdag tussen 11.00 en 12.00 uur langs bij het vrijwilligerspunt. Bellen mag natuurlijk ook.

Senioren

Senioren kunnen elke dinsdag tussen 10.00 en 11.00 uur, zonder afspraak, op het spreekuur van de ouderenadviseur terecht.

Kijk voor bovenstaande activiteiten en meer op:

www.welzijnscheveningen.nl/statenkwartier/couveehuis
of loop gewoon even langs bij de receptie

WIE JARIG IS
TRAKTAART

40
JAAR

**Nelisse bestaat 40 jaar. Dat vieren
we met de hele buurt. Dus ook met u!**

Denkt u eraan uw huis te verkopen? Praat dan met de makelaar die uw wijk als geen ander kent. Maak een afspraak voor een vrijblijvend adviesgesprek. Dan komen wij bij u langs met een heerlijk taartje.

Dit is Nelisse.

Statenlaan 128, Den Haag • T 070 350 1400 • E info@nelisse.nl • www.nelisse.nl